

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za osnanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi Velikonočnih praznikov izide prihodnji list v torek dne 7. aprila 1896.

V zmislu §. 17. društvenih pravil sklicuje se

OBČNI ZBOR

delniškega društva

„Národne Tiskarne“

na dan 19. aprila 1896. leta
ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Národne Tiskarne“.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Bilanca „Národne Tiskarne“ za l. 1895.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividend.
4. Volitev pregledovalcev računov.
5. Posamezni nasveti.

Opomnja: §. 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svoje delnice vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico uložiti.

Upravni odbor „Národne Tiskarne“.

Ljubljana ustaja.

Na velikonočno nedeljo lanskega leta je bil jako lep in prijeten dan. Vse se je radovalo vznemirjenja prirode in pa vstajenja Gospodovega. Pod nami, v temnem osrčju zemlje so se pa že zbirale smrtonosne prirodne sile. Ko so zvečer ljudje nekateri že bili šli k počitku, drugi se pa še zabavali v rodbinskem krogu ali pa mej prijatelji, tedaj podzemne sile stresajo površje zemlje, z neznansko močjo. Zidovje je pokalo in se podiralo, ljudje so bežali iz hiš, da si le rešijo življenje. Vsak se je bal, da se zruši krov nad njim in ga živega pokoplje. Strah, vzdihovanje, jok in molitev za odvračanje daljše nesreče je zavladovalo po beli Ljubljani. Zemlja se tisto noč ni hotela pomiriti in ko je solnce priplavalo izza gora, pokazal se je grozen

prizor. Cerkve in hiše so bile razpokane in razrušene, ljudje so polni bridkosti in obupani lazili sem ter tje. Mnogi so izrekli bojazen, da si središče Slovenije nič več ne opomore.

Čas pa je vse ublažil, ljubljanska tla so se pomirila in prebivalci so v kratkem zopet dobili peguma. K temu je mnogo pripomoglo sočutje, ki so je za udarjeno naše mesto pokazali skoro vsi avstrijski narodi, zlasti pa cesarski Dunaj. Najprvi je milostljivi in ljubljani naš vladar sam poslal znatno pomoč in njegov velikodušni vzgled našel je nepregledno vrsto posnemovalcev. Posebno je pa pogum Ljubljancanov povzdignilo to, da jih je prišel sam cesar dne 7. maja tolažiti.

Razvaline od tedaj še niso izginile iz našega mesta, kajti imelo bode na tisoče rok dolgo dela, da popravi, kar je zrušila velikonočna katastrofa. A vidimo po vsem mestu, kako se s čilim zaupanjem dela povsod na to, da se odpravijo sledovi nesreče in se prerodi iz razvalin lepše mesto. Nekatera poslopja so že popravljena in imajo vse lepše lice, nego so ga imela poprej, mnogo novega se pa v kratkem postavi, tako da se Ljubljana približuje ugodnejšemu in modernejšemu položaju.

A tudi duševno življenje v Ljubljani je že našlo svoje pravilne struge. Nekaj časa je bilo res misliti, da nas tudi na tem polju čakajo ovire napredovanja. Ali čudovito hitro se je prebivalstvo tudi v tem pogledu osamosvestilo. Dakazujejo nam to lepi uspehi ravnokar minole slovenske gledališke sezone. A naravnost sijajen dokaz pa je podala „Glasbena Matica“, ki je tudi v teh žalostnih časih našla moč, da je gojila umetnost, s katere uspehi je triumfovala tudi pred dunajskim občinstvom. Vse kaže, da se Ljubljana ni ustavši prenehala zavedati svoje naloge kot duševno središče Slovencev in da hoče tudi v bodoče vestno vršiti vse svoje kulturne dolžnosti brez ozira na nesrečo, ki jo je bila zadela. Saj je uprav potres še bolj zvezal Ljubljano z vsem Slovenstvom. Videla je, kako sočustvujejo ji njo Slovenci ob Muri, Dravi, Savi in Soči, kako so jej od vsereod prihajali darovi in to ne le od premožnejših, temveč tudi ubožnejših slovenskih rojakov. Pokazalo se je, kako zna slovenski narod ceniti važnost Ljubljane v narodnem oziru, ker

istina je, da kolikor bolj se bode prestolnica razvijala, toliko večji bode ugled celega naroda. Pokazala pa je tudi Ljubljana po svojih realnih razmerah, kakor tudi osnovnih težnjah, da je bila vredna podpore, s katero so se je razni drugi narodi spominjali v težavnih dneh. Tudi v bodoče hoče storiti, kolikor bode v njenih močeh, da bode vodila narod v zvestobi do presvitle dinastije in po poti napredka, ki mu osigura dostojno mesto mej drugimi avstrijskimi narodi.

Jutri zopet praznujemo veseli praznik Gospodovega ustajenja. Zares ne bode tako vesel, kot je bil večkrat minola leta, ker sledovi grozne lanske velikonočne nesreče še niso izbrisani, a praznujemo pa letošnjo Veliko noč s trdnim zaupanjem, da se naše mesto kmalu pomladi in okrepi za dolgo bodočnost, saj veseli gledamo, da — Ljubljana zopet ustaja.

V Ljubljani, 4. aprila.

Narodna enakopravnost pred porotnim sodiščem. Te dni je bila pred porotniki obravnava zaradi znanih umorov v Trojanah in v Ločici. Zagovornik je bil dr. Dečko, ki je v slovenščini zagovarjal zatoženca. Jeden porotnikov se je oglašil, da ne zna slovenski in zahteval, da naj mu zagovornik svoj zagovor ponemči. Deloma mu je zagovornik ustregel, popolnoma pa ne. Nemški listi napadajo zaradi tega zagovornika in mu očitajo narodni fanatizem. Če ni porotnik znal slovenski, ali pa je hotel zagovornika prisiliti, da govori nemški, ne vemo. Če ni znal, je bila njegova dolžnost, da bi bil pred obravnavo povedal, ko je vendar vedel, da se bodo zaslizavale tudi priče, ki nemški ne znajo. Pred vsem pa opozarjamo pravosodnega ministra, da ukrene, da se bodo pri celjskem porotnem sodišču jemali za porotnike le možje, ki znajo oba deželna jezika, to zahteva pravna varnost. Tacih mož tudi na Dolenjem Štajerskem ne primanjkuje.

Schönerer in dr. Lueger. Schönerer je jako nezadovoljen, da dr. Lueger sedaj hoče voditi vse protisemite, da si je on pravi začetnik protisemitskega gibanja. Nikakor pa ne misli dolgo pustiti vodstva dr. Luegerju, temveč hoče sam stopiti na

Listek.

Hristos voskrese!

(Velikonočni razkaz, Vas. Iv. Nemiroviča-Darčenka, prevel J. J. Kogej.)

I.

To je bilo prvo, česar se je spominjala.

Dotlej je bil samo — mrak in v mraku nakrat jasen, svetel pomladni dan. Temno-sinje nebo je ljubeznivo, čisto. Skozenj je videti kakor nekake srebrne perotnice. Angelji se neki kažejo takim otrokom. Mi smatramo te serafime samo za tenko meglo, a otroku se smehljajo izza nje blaženi angeljski kori. . . Počasi, oživljajoče piblja z juga toplota. V jarkih se leži posinjeli sneg, — tam umira mrzla zima. Njen piš in metež vrglo je gorko solnce na tla in ne vzdigne se več do same jeseni sredi veselega sveta. Na obsolnčji je vzrasla zelenim cvetom zgodnja trava in vzpenja se v zrak v onemoglih steblih. Rudeči in zlati venčki prvih cvetic se smejo, plašno še in boječe se smejo, kakor da jim je drago in hkratu žal, da so prerano skočili na svet Božji. Počakalo bi se še druge — toda predolgo je bilo spati zrncu v vlažni zemlji — tako je vzraslo, odprlo svoje cvetoče oči in se raduje. Nežni, radostni

puh je prevel gozde in loge, žarki se bleste v njem smaragdnam bleskom, laskaje se vsakemu mlademu lističu, in grejejo zgodnje, polne popke. . . Ognjeviti zajčki tekajo po stezici in tiho gredo zraven njih lahke, prozorne sence. Beli metulji letajo plašno in nemirno po zraku in jedva vidno leté iz južnih krajev glasne ptice. . . Njihovo veselo petje je napolnilo vse podnebje.

— Kaj je to, mama? vprašuje dete, vzdignivši svetla, radovedna očesa.

— Hristos voskrese! . . .

— Kje?

— V vsaki travici, v vsaki kapljici vode, v vsaki vejici. . .

In beže veseli potoki s srečnim šumljanjem daleč, daleč. V globini jarkov se taja potemneli stari mrzli sneg. „Hristos voskrese!“ doni po zarji doli z neba. . . „Voistinu voskrese!“ odzivi se srečno vesela zemlja. . .

II.

Kamenite stene — so se široko odprle. . . Nekoliko dolgih, dolgih let je prebila zaprta mej njimi, ne da bi videla skozi zamazana okna tega

*) Krist je vstal.

**) Istinito je vstal.

svetlega sveta. Neahudne učiteljice, kakor z mahom obrasli učitelji, večne knjige — in le malokdaj žarek v temi, — blesteča, poetiška misel, živa beseda, — vsled katere je vztrepetalo kakor ptica v kletki in mučno sladko bilo mlado srce. . . Neutrudno delo, pripravljane k nečemu, kar tam za temi kamnitimi stenami sije, blešči in slepi. Deklica je rasla in se vzravnila. V glasu so se zaslišali nervni zvoki, kakor da so v njej nevidno napete čarobne strune in, budeč jih, beže po njih še nejasne želje, ne oživotvorjene misli, nestrpno pričakovanje nekaj krasnega, srečnega, čudovitega, od česar nakrat postaja vse jasno ter življenje dobiva svoj zmisel in pomen. In zopet je tu april, stene so se odprle in svetlo brezno sveta je pred njo. Pogreznila se je vanj, srečna kakor ptičica, izletevša iz kletke. O, kako je vse lepo okrog! Mlada duša še vse verjame. Ona ne pozna še tuge in kesanja. Njej je le zrak, prostost, svetloba! . . . „Hristos voskrese!“ jej doni od povsod; ona čuti, da je uprav v njenem srci ostal Bog radosti in jej v globini srca odgovarja: „Voistinu, voistinu voskrese! . . .“

III.

Njeno srce je vendarle spalo, dasi so je vznemirjale nejasne želje. . . Ni mu še bila odkrita velika

pozorišče. Pri bodočih volitvah bode znova kandidiral za državni zbor. Njegovi privrženci na Dunaju mu že delajo pot. S tem namenom se je bil sklical že nemškonorodni shod, na katerem se je obde- loval krščanski protisemitizem. Dr. Lueger je čutil nevarnost, ki mu preti, zato je pa prišel na ta shod in nenavadno mirno zagovarjal svoje postopanje. Vse to mu pa ni dosti pomagalo. Ko Schönerer sam nastopi v politiki, pa bode konec slogi protisemitov. Nemški nacionalci začeli bodo naj- odločnejši boj proti krščanskim socialistom in dr. Luegerju. Poslednji je pa predaleč zašel v klerikalizem, da bi mogel nastopiti kako drugo pot. To ga bode pripravilo pri prebivalstvu ob veljavo. Dunajsko prebivalstvo ni klerikalno. Dr. Lueger se je oklenil nekaterih klerikalnih krogov zaradi tega, ker upa, da mu s svojimi zvezami izposlujejo po- trjenje za dunajskega župana.

Volitve na Španskem za zbornico se bodo kmalu vršile. Vlada že z vsemi silami deluje na to, da dobi večino. Kar se tiče vladnega vplivanja na volitve, to pa znajo na Španskem tako dobro, da bi se kak galski namestnik mogel kaj od njih naučiti. V pokrajini Almeria so občinski zastopi bili skoro vsi v opozicijskih rokah, ker so bili voljeni še pod prejšnjo vlado. Vlada jih je kar 106 razpu- stila in proti 1200 občinskim odbornikom se je od- redila preiskava. Začasni župani so seveda vsi vladni, ker jih je vlada imenovala in bodo delali v njenem smislu. Občinski svetniki, ki so v pre- iskavi, ne smejo voliti. Seveda, ko bodo volitve končane, se bodo vse preiskave ustavile zaradi pomanjkanja dokazov. Take stvari se gode pri vsacih volitvah na Španskem. Ljudje se temu več ne čudijo, kajti so že jih tako vajeni, da mislijo, da brez tega volitve niso mogoče. Glede nepravilnih volitev Španija še Ogerako prekaša.

Na Siciliji je bilo veliko veselje zaradi po- miloščenja poslanca De Feliceja. Nad 1000 delavcev ga je z godbami spremljalo iz Catanie v Messino in potem na parniku v Reggio. V Messini je pri nje- govem prihodu bilo vse prebivalstvo na nogah. De Felice je prebivalstvo opominjal v navdušenih besedah k slogi. Če tudi je deževalo, vendar je bilo polno ljudi okrog tega ljudskega tribuna. Ko se je peljal po železnici so od vseh krajev drli kmetje in delavci k železnici pozdravljati narodnega mu- čenika. Od Garibaldija še ni bilo tako navdušenega vzprejema na Siciliji. V Cataniji je celo bila raz- svetljava. Vladi ti dogodki niso nič prav po volji, ker sedaj vidi, da bi De Feliceju ne bila nobena težava zanetiti ustajo. Socializem je na Siciliji se že močno utrdil. Temu je seveda kriva velika beda na Siciliji. Če hoče nova italijanska vlada odvratiti nevarnost socializma, mora najpoprej skrbeti za zboljšanje gospodarskega stanja, ne pa iskati vojne slave po afriških puščavah.

Slovensko Sokolstvo.

Sokolstva naloga, smer, cilj in sredstvo.

(Predaval tajnik V. Murnik na I. jour-fixu v novi telo- vadnici ljubljanskega „Sokola“.)

Bratje! Reči smemo: Trajna navdušenost in požrtvovalnost, odločnost, podvzetnost, delavnost in vztrajnost so lastnosti, katerih Slovenci nimamo.

tajnost življenja. Samo to je slutila, da jo čaka še divna rešitev uganke, brezkončno srečna ljubezen. Še je minila mrzla, stroga zima, ko so bila vsa čuvstva in misli te čudovito razvivše se deklice kakor v grobu... In nakrat se je zopet vrnila spomlad s svojim oživljajočim šumom. Misli bi kdo, to so trombe arhangelov in pod njimi so se odprli tihi grobovi... „Ljubi“, donelo jej je od povsod. „Ljubi“ — v tem je vse! Krotki Bog spomladi je sijal ljubezen na zemlji, v zraku in v človeških srcih. In kakor pokoreč se njenemu svetemu klicu, odpirali so se iznova popki, dišale so cvetice, srečne solze bliščale v svetlih očeh, nežna priznanja odle- gala se z mirnih do tega svečanega dne ustnic. Kakor plamen je gorelo njeno srce, in vse, kar je bilo do tedaj, zdelo se jej je pomilovalno, blede, temno. Misli je, da v njenem srci je vželo neza- hajajoče solnce, in spoznala je, zakaj pač živi in umira, zakaj se raduje in blišči priroda... „Hristos voskrese!“ slišala je brez besed klic druge sorodne duše — in trepetaje v neznani mrzlici jo je preši- nilo in z vsemi svojimi močmi mu je radostno od- govorila: „Voistinu voskrese!“ Mrtvec v rakvi se je prebudil in darovano mu je bilo večno življenje... Za jeden trenutek take ljubezni — se rado pripravlja

Slovenec hitro vzplamti, kakor se vname naglo suha trska, ki pa tudi urno gori in kmalu ugasne.

„Narodna slavnost“: Godba igra, pevci pojo, govorniki govorje navdušene govore; obrazi žare, srca plamte, kozarci zvene, „živio“, „slava“... — Slovenec je pri tej priliki prepričan, da je zmožen žrtvovati za domovino vse, svoje življenje, svoje premoženje. Ako si pameten, pojdi s krožnikom okolo in lepo vsoto nabereš. Obljub pa nikar ne nabiraj. V tej goreči navdušenosti je obljubil že marsikdo za narodna podjetja izdatne prispevke. Čez dva dni spomni ga tega, pokaže ti vrata: trska je izgorela, navdušenost je pepel.

Slovenec je vedno poln dobrih sklepov. Loti se tudi sem pa tje katerikrat večjega dela. Pokaži se najmanjša ovira, vse ti popusti in delo zaspi.

Dežela slovenska je dežela dobrih nad. Ozka modrina na črnem, z gostimi, debelimi oblaki prepreženem nebu — že upije vse: Vremena Slovincem se jasne! Majhen oblček pod to modrino, vse ob- upuje, stoka, joka in — drži križem roke. Slovenec, političen astronom, stoji in gleda, kdaj se pokaže zopet kaka nova zvezdica, da obesi nanjo hitro nekaj lepih nad.

Vgnezdilo se je pa zadnja leta mej nas še nekaj hujšega, nego je ta neodločnost, nedelavnost. Rapidno se razširja in pridobiva zmerom več pri- vržencev narodni pesimizem. So ljudje, ki mislijo, da slovenski narod nima prihodnosti. Slo- vencev nas je neki premalo, da bi mogli dolgo ob- stajati. Tem manj pa v takih razmerah, ko nas na severu in jugu, vzhodu in zahodu pritiskajo kruti sovražniki, ki se ne bojujejo z mečem, ampak na tihem, polagoma skušajo razplemeniti naš narod. „Čez par sto let“ bje ne bo o Slovincih ne duha ne sluha. Zato je tem ljudem narodnost deveta briga, zato žive te ljudje le lastnemu „jaz“, narod pa pogini.

Jaz pa sem trdno prepričan, da ima naš narod prihodnost, sijajno prihodnost, kajti naš narod je v jedru zdrav in krepak ter izredno nadarjen. Toda prihodnost ima le takrat, ako ga ohranimo zdravega in močnega, ako mu ucepimo neumorno de- lavnost, ako vzbudimo v Slovincih pravo navdu- šenost za narod, ako preženemo mlačnost, ako za- tremo v naši inteligenci vsestransko se razširjajoči narodni pesimizem, ki jo odvrča od narodnega dela, in čegar žalostna posledica je ta, da vidimo v od- borih malone vseh društev ravno tiste može, malo peščico, ki skoro obnemaga pod ogromnim delom.

Da je vsestranska, neumorna, navdušena de- lavnost jedini pogoj za obstanek majhnih narodov in radi tega narodni pesimizem, ki duši vsak na- roden pojav in provzroča ter povečuje nedelavnost, najgorši narodni greh, je razjasnil nesmrtni dr. Mi- roslav Tyrš v prvi številki prvega letnika po njem ustanovljenega lista „Sokol“ (l. 1871.). V uvodnem članku, najkrajšem, kar jih je izšlo iz njegovega peresa — dr. Scheiner ga imenuje pravi sokolski evangelij — je obrazložil to in z ozirom na to So- kolstvu postavil nalogo in cilj. Naj Vam ob krat- kem podam, kar je pisal Tyrš pod naslovom „Naš úkol, směr a cíl.“

Vsa zgodovina stvarstva vobče in človeštva posebej je večni „boj za obstanek“, v katerem pod- legne in izgine, kar je za življenje negodno in v zapreko vsemu, kar je zdravo in močno in krep- kega življenja sposobno. Temu zakonu, zakonu ne- izprosmemu, kakor je vsak drugi, ki vlada v prirodi so podlegli pred tisoč in tisoč leti stvori naravini, ko niso več našli v polagoma izpremenjenem svetu pogojev za svoj obstoj. Mnogobrojne vrste živalij in rastlin so izginile raz površje zemeljsko in se umaknile novim vrstam, ki se krepko razvijajo sedaj, pa preidejo v prihodnosti ravno tako malone brez sledu, kakor njih prednika. Le po muzejih jih bodo morebiti naši znanjci hranili in se čudili čudnim

in ubiva dolga leta. Ta — vse blagostovi, uresniči in oživi... Vsa priroda je živela vkupe z njeno mislijo in sredi cvetic bi ne mogla odgovoriti — diše li one, ali je to tenki in nežni duh njenega obožanega srca...

IV.

In glej, zopet spomlad s svojo toploto in ra- dostjo, zopet srečni jug piha naravnost v mračno lice čmernega severa, in ono se malo po malem jasni, sveteč se vabačim smehljajem. Vse okrog doni v hvaležni molitvi — prebudivše se vode, vrnivše se ptice, grom v podnebnju in plašne pesni na zemlji. In celo cvetice, ki nimajo glasu in besed, pošiljajo nebu gosto kadilo. Njihov duh je ono prošinjaje duše, oni mir in ona sreča: „Slava tebi, Bože naš, slava tebi!“ In ona je šla od doma — toda ne več sama. Kakor je njo nekdanj prvi dan, katerega se je spominjala, kot še prav malo deklico privedla mati v dušeče carstvo krasnega vrta, tako je pri- nesla ona semkaj svojega dečka... Hladni veter poljubuje razpihaje njegove kodre, sinje nebo se sveti v njegovih široko odprtih čudovitih očesih... Ona ve, da ta dan ostane vedno v njegovem spo- minu. Prvi dan prebudivšega se uma, prvi žarek, ki je padel v pokoj in mrak mladenčeve duše. In

oblikam, kakor se čudimo mi onim praživalij in prarastlin. Temu zakonu so podvrženi ravno tako ljudje, kajti tudi človek je del občne prirode. Njemu so podlegli narodi nekdanj najslavnejši, brž ko so se postarali in onemogli, zlenili se in prepereli niso mogli napredovati več. Premagani od novih, mlajših, krepkih narodov so polagoma izginili. Egipt in Babilon je podvrgla Perzija, Perzijo Ma- cedonci, Grke Rimljani, in sam Rim, vladar sveta, se ni mogel ustavljati navalom barbarstva, kakor hitro so postali Rimljani leni, mehkužni in bili le še karikature svojih prednikov.

To vse v dokaz, da nobena, tudi najslabnejša preteklost, ampak le zdrava in delavna sedanost zagotavlja narodom prihodnost, da nazadujejo na- rodi, kadar zastanejo, da umirajo polagoma, da iz- gine, kar je zastarelo, kar nima več vrednosti v življenju. Kajti le celota leži prirodi na srcu, ne deli. Radi tega pa odpravljaj dele, ki so gnili in bi okužili celoto, kakor odstranjamo gnilo jabolko od drugih, svežih, zdravih, da ne začno gniti še ta.

Poglejmo zgodovino. Naj so ginili narodi po- lagoma ali nasilno, toliko je gotovo, da je vsakteri narod izginil le po lastni krivdi. Ravno tako se na bojiščih ne odločuje osoda narodov, ampak odločena je že pred bojem. Niti jeden narod, kar jih je bilo na svetu, ni izumrl čil in močen, vsaki je padel trohel, len in zanemarjen.

Tyrš posnema iz tega dve reči in resnici dve: jedno stogo, drugo tolažljivo.

Prva resnica je: Narodi, čim manjši so, tem večjo delavnost morajo razviti, da so in ostanejo vzlic pčlemu številu koristni in tehtni členi človeštva. Čim manjši so, tem bolj se imajo brigati za zdravi razvoj in napredek. Kajti pri majhnem narodu nastane lažje in hitreje pre- stanek, in gniloba se hitreje razširi po celem telesu. Pri velikih narodih pa potrebuje to dalj časa, predno pronikne ves narod in uniči zdravo življenje.

Druga resnica se glasi: Nobena moč, no- bena surova, materijelna sila sama na sebi ne uniči naroda, življenje njegovo je, v kolikor se razvija na podlagi resnice, pravice in občnega napredka, v tem pogledu neranjljivo, kakor solnčni žarek, njega ne premagajo in ne oslabe no- bene meči tmine, nobena laž, nobene nasilje.

Iz teh temeljnih resnic izvaja Tyrš za Sokol- stvo, ki ni zadnji činitelj v narodnem življenju, gotove posledice in mu nalaga tole nalogo:

Pred vsem je Sokolstvo poklicano, da ohrani narod pri oni vsestranski čilosti, ki ne da narodom poginiti, pri oni stalni in sveži moči, pri onem zdravju telesnem, duševnem in npravnstvenem, ki ne dopušča nikake gnilobe, nobenega zastanka, nobenega nazadnjaštva, tega „najgoršega“, da, morilskega zločina narodu storje- nega“, kakor pravi Tyrš.

Narod majhen in v takih okolišnih, kakor smo mi, more zadeti le dvojna osoda. Ako je ne- delaven mora polagoma poginiti, ako pa hoče živeti, je neobhodna potreba, da se odlikuje po energični in vsestranski delavnosti.

„Treba je torej,“ pravi Tyrš proti člankovemu koncu, „da vsako društvo v svojem okrožju dela z vsemi močmi, da vsakdo v svoji stroki teži za najvišjim ciljem. Le takrat, ko se dovede stvar do tje, da se ne bo treba strašiti in bati primere z vsem inozemstvom, le takrat smo izvršili svojo nalogo v na- rodnem življenju, le takrat bo konec našim trudom. Kdor manj hoče, je, kakor bi ne hotel nič. Ne vleci se, nego vzleti brate! Pasti ali dospeti! Vse, ali nič!“

Kamor so drugi narodi, ki niso bili nikdar v okovih, dospeli po srečnejši osodi pred nami, tam leži naš skupni cilj... Tu naj vsa naša društva

Dalje v prilogi.

ne da bi se sramovala svojih solz, ne da bi jih skušala skriti pred prisotnimi, naklonila se je k dragi glavici in zašepetala svojemu detetu:

— Hristos voskrese, moja radost, Hristos vo- skrese...

— Kje? vprašuje on, kakor ona nekdanj.

— Povsod... v teh prvih cveticah, v šepetu listja, v tvojem malem srčeci.

In kakor v odgovor se jej veselo odzivilje bistro tekoči potok:

— Voistinu voskrese... voistinu voskrese...

V.

Bili so dobri in slabi časi. Radost se je me- njavala z žalostjo, za srečo so sledile sestre: gorje, bolezn. Popolnem nepričakovano nastopila je sta- rost!... Še včeraj, zdelo se jej je, bila je mlada, moči in nade polna ženska, a nakrat je padel prvi sneg osivelosti na njeno glavo in nepričakuje jo je obvela zima življenja s svojim hladom in dolgo- časjem... Njene oči so ugasle. Srce je bilo počasneje, bolj tiho je tekla kri po žilah, cvet njenih lic je odpadal, a v prsih so že začeli škripati rjavji stežaji... Solnce, radostno solnce milosti, skrivalo se je za meglo. Megla se je vzdigovala iz dna njenega srca in prepregala vse

napno vse moči, tu naj si bodo drugo drugemu v vzgled. Vender naj misli kdorkoli, karkoli, mi ne tajimo, da imamo neomahljivo prepričanje, da more Sokolstvo izmed vseh najprvo dospeti tje, kamor je smer nas vseh.

„Le zdrav narod je tudi narod sposoben braniti samega sebe. Orožje v vsaki pesti! Uredba vojaška! Stokrat, tisočkrat bodi to rečeno. Toda pred vsem tudi mladeništvo in moštvo krepko in godno!“ —

Sredstvo v dosego sokolskega cilja, za vršitev njegovega vzvišenega poslanstva mora biti tako, da potegne ves narod v narodno delo; da krepí telo, bistri duh, blaži srce, jači značaj; da budi narodno zavest, samozavest, pogum, energijo, odločnost; da vzbuja v narodu ljubezen do domovine, ljubezen do svobode, navdušenost, ne umetne navdušenosti, kakoršno poraja vino, in ki izhlapi z vinom vrč iz človeka, ampak pravo, trajno navdušenost, ki sposoblja moža, da dela, neumorno dela z a blaginjo, čast, prosper domovine.

Vse te lastnosti temeljijo neposredno ali posredno na zavesti lastne, telesne sile, ki ojačuje duševne moči, ker duh in telo, dela istega organizma, sta v vedni zvezi, vplivata drug na drugega.

Tyrš je izbral Sokolstvu za sredstvo, s katerim naj bi vršilo svojo nalogo, po katerem naj bi doseglo svoj cilj, sistematično urejeno telovadbo, ki že od nekdaj igra v zgodovini veliko ulogo, katerega so se že od nekdaj posluževale vse dobro urejene države, da bi z njo telesno in duševno krepile svoje prebivalstvo.

Tu nekaj zgodovine:

Začetkom našega stoletja so države evropske že izgubile vse upanje, da bi se rešile iz krutega robstva, iz krvavih spon, v katere jih je okoval Napoleon Bonaparte. V tem času občnega obupa se je vzdignil Friderik Ludovik Jahn in jel ustanavljati telovadišča. Novo, dosedaj nepoznato gibanje se je začelo po nemških deželah, ki so izmed vseh najbolj čutile neusmiljeno roko Napoleona. Mladenci in moške so pridno voltžirali, plivali, skakali in telovadili na novih po Jahn izumljenih orodjih, drogu, bradli in lesenem konju. Moške, ki so doslej prezirali teptano, od Nemcev za jeden sam dobrovoljen pogled Napoleonov sramotno prodano domovino, so na mah vzplamteli vroče domovinske ljubezni. Vsa srca so tlela navdušenosti, vse je bilo vneto za boj, vse se je pripravljalo zanj. Nemci, poprej slabotne, strahopetne mevrce, so postali čez noč krepki, pogumni moške. V zdravih, močnih, po sestavno urejenih vajah ojačenih telesih se je zbudil silen, odločen duh. Delo v telovadnici je spodbilo Nemce za veličansko delo na torišču svetovnem. V veliki, tako zvani „vojski za svobodo“ so vrgli raz se žuleči jarem težkega robstva.

Anglija se je jedina med evropskimi državami, izvemši oddaljeno Rusijo, znala obvarovati tlake Napoleonu. Poskušal je sicer navihati Korzičan najzvitější sredstva, da bi jo upognil, toda brez uspeha. Narod angleški je vztrajal, ker je bil krepak in čil vsled svojih telesnih vaj, katere je gojil že od nekdaj z veliko ljubeznijo. Nje imajo Angličje zahvaliti za svojo moč, svojo svobodoljubnost, delavnost in vztrajnost. To trdijo Angličje sami. Ko je slavni Wellington, zmagovalac Napoleonov, na svoja stara leta obiskal šolo v Etonu, kjer je preživel mladost, in prišel v prostore za telovadbo, vzkliknil je ginjen: „Eton je bil vzrok zmage pri Waterloo!“

Noben narod se ne more ponašati s tako sijajno zgodovino, s tako vsestransko omiko, s toliko množino veleumov v vseh strokah umetnostnih in znanstvenih, kakor maloštevilni stari Grki. Nikjer pa tudi ni in ni bila telovadba tako tesno spojena z državnim ustrojem, z vsem javnim in zasebnim življenjem, kakor pri Grkih. Celo na umetnost je imela telovadba vpliv. Kdor opazuje

umotvore grških kiparjev, gleda to ogromno mišičje, te lepe, velike postave, in občuduje to somerje telesnih udov, misli si najbrž, da je hotel umetnik le pokazati, kakšen bi bil idealno lep mož, da pa v resnici takih mož ni. Pač, dandanes ni takih korenjakov, grški umetniki so jih pa dobili lahko na stotine po gimnazijah in palestrah. Tu so imeli modelov na izbero, najlepša telesa, prosta vsake obleke — Grki so telovadili popolnoma nagi — v najrazličnejših položajih, tu so proučevali krasno razvito mišičje in njega delovanje.

Skoro vse grške države so imele zakon, po katerem ni mogel nikdo, kdor ni bil v telovadbi popolnoma izobražen, uživati državljskih pravic. Do tridesetega leta je bil vsak Grk primoran vaditi se v telesnih vajah. Opustil pa tega tudi pozneje ni, telovadba mu je postala sčasoma življenjska potreba.

V velikih javnih igrah pa so tekmovali najboljši telovadci med seboj. Največje in za Grke v narodnem in političnem oziru najvažnejše so se prirejale vsako četrto leto v Olimpiji pod imenom „Olimpijsko slavlje“ ali „Olimpijske igre“. Grški pesnik Pindar jih v svojih navdušenih slavospevih primerja vodi med elementi, zlatu med zemskimi zakladi, solncu med zvezdami. Te igre, najsvetejši praznik grški, so bile najmarkantnejši izraz skupnosti in jednotnosti grških plemen.

Olimpijske igre so budile v Grkih narodno zavest, navdušenje in požrtvovalno ljubezen do domovine. Zahtevale so od tekmovalca vztrajne in malone neizčerpne moči in vzgojile Grke za utrjene, neustrašne, pogumne moške. Bile so pripravljavnica za vojsko in izobrazovalnica neodjenljivih, odločnih, bojevitih značajev, brez katerih bi ne bili Grki nikdar take uspešno branili svoje svobode in prosvete, podlage skoro vse poznejše evropske omike.

Narod grški je bil na vrhuncu svoje slave in prosvete, ko je najbolj gojil telesne vaje. Toda grška slava in svoboda pada v tisti dobi, v kateri upada grška telovadba v svojem jedru, ko občno izginja udeležba, ko so se izpridile pitijiske, nemejske in same olimpijske igre v predstave dobičarskih in bahatih atletov.

Na grško telovadbo v njeni najsijajnejši dobi je mislil Tyrš, ko je ustanavljal Sokolstvo, „da bi se shirano in oslajljeno plemo pisarniško zopet ojačilo, pa ne samo v moči in okretnosti, ampak tudi v jakosti značajev se bližalo sinovom helenskim.“ Ustanoviti je hotel Čehom nekaj olimpijskim igram podobnega, kar bi imelo isti vpliv na Čehe, kakor so ga imele te igre na Grke.

Položil je temelj prvemu češkemu predtelovadskemu zboru in mu načeloval sam dolgo vrsto let. Osnovni je vsesokolske izlete v Prago, ki so dandanes Čehom dejanstveno to, kar je bilo olimpijsko slavlje Grkom. Sestavil je Tyrš sokolski telovadbeni sestav in ustvaril češko telovadsko terminologijo, ki je po izrekih strokovnjakov uprav klasična. Vse svoje moči je posvetil Sokolstvu, z vzgledom, besedo in peresom je unemal za telovadbo.

Učenjak v raznih znanstvenih strokah, znameniti estetik in kritik, državni in deželni poslanec, univerzitetni profesor itd. dr. Miroslav Tyrš se ni strašil, tikati se z najzadnejšim Sokolom in telovaditi z njim v jedni vrsti . . .

Danes lahko reče češki Sokol, da je že skoro dosegel svoj cilj. Zahteva Tyrševa „Co Čech, to Sokol“ se je malone že izpolnila. Narod češki je pa tudi dosegel, da že presega inozemstvo v omiki in umetnosti. Ravno tistemu činitelju pa, ki je v prvi vrsti pomagal Čehom do te kulturne stopinje, je bilo tudi dano, svet seznaniti s Čehi. Leta 1889 je bilo deset čeških telovadcev na svetovni razstavi v Parizu odlikovanih s prvimi dobitki. Od tedaj so se začeli Francozi živo zanimati za vse, kar je češko, in sklenili pristrčno bratstvo s Čehi.

Bratje, ako se spomnite češke narod ne navdušenosti in požrtvovalnosti, podvzetnosti in vztrajnosti, ako pogledate češko narodno divadlo, češko narodopisno razstavo, češko šolsko družbo in njene stotisoče, in se ozrete potem na naš „Narodni dom“, na našo družbo sv. Cirila in Metoda, priznati mi morate, da smo mi še daleč za Čehi, da je naše Sokolstvo — naj rabim najmehkejši izraz — slabo izpolnjevalo svojo nalogo.

Naše Sokolstvo se je popolnoma omejilo v svojem delovanju na veselice in izlete. Ti izleti, osobito oni ljubljanskega „Sokola“, so res mnogo pomagali k zavednosti našega naroda. Toda s tem saj izvršil šele najmanjši del sokolske naloge. Ljubljanski Sokol stoji v družabnem oziru na prvem mestu med vsemi slovenskimi društvi, toda on ima danes samo 23 telovadcev. Pri nas telovadi vsak dvajseti ud, pri sokolskih društvih na Dunaju vsak drugi! Sokol praški je pod vodstvom Tyrševim na svojih izletih korakal po osem do devet ur na dan; na lanskem vsesokolskem izletu v Pragi se je telovadilo dva dni od šestih zjutraj do osmih zvečer. Koliko korakamo pri nas, koliko telovadimo mi na svojih izletih?

Sveda, pri nas nismo imeli nobenih Tyršev in Fügnerjev, pri nas ni imel niti „Sokol“ ljubljanski svoje telovadnice.

A sedaj jo ima! Sedaj ima vse pogoje za vspešno delovanje, sedaj ima vsa sredstva za sredstvo svoje sokolske, za telovadbo. Sedaj izginejo vsi prazni izgovori, katerih smo slišali toliko doslej!

„Vsak se krepí, se vadi, vztraja, in iz Tebe bo mladenič, bo mož, kateremu se ni treba sramovati svojega telesa“, kliče Tyrš češkim Sokolom. „Vztrajaj in ponosno smeš tudi Ti pogledati na-se. Tvoje mišice, ostro razčlenjene, trde kakor skala in prožne, kakor jeklo, bodo Tvoja zasluga in Tvoje delo, bodo, kakor vsaka smela vaja, do katere si došel, v dokaz volje Tvoje in doslednosti. Sebe obvaruj, prispel si k temu, da se tudi narod, čegar člen si, obvaruje pred poginom.“

„Velika, krasna, vznesena je idealna naloga Sokolstva v narodnem življenju. Hranimo jo v navdušenem srcu, krepimo se in delajmo vsak dan, kakor nam veli ona, in zglašajmo se k njej zavedno, smelo in ponosno pred vsem svetom!“ — Na zdar!

Koncem sezone.

Taliji posvečeni hram je zaprt. Gledališka sezona se je oficijelno zaključila in umestno je torej, da pogledamo nazaj in naredimo nekaj obračun, kateri naj pokaže, kaj se je v minoli sezoni storilo, kaj je bilo dobrega in kaj slabega in v koliko je naše gledališče izpolnjevalo svojo kulturno nalogo.

V minoli sezoni je bilo vseh predstav 65 in sicer 31 dramatičnih, 29 opernih in 8 operetnih.

Predstavljale so se naslednje igre: „Pota življenja“ (noviteta) jedenkrat; „Siroti“ (noviteta) dvakrat; „Pariški potepuh“ jedenkrat; „Mlinar in njegova hči“ dvakrat; „Razbojniki“ trikrat; „V Dijogenovem sodu“ jedenkrat; „Maskarada“ (noviteta) dvakrat; „Fromont mlajši in Risler starejši“ jedenkrat; „Ludvik XI.“ jedenkrat; „Ugrabljene Sabinke“ dvakrat; „Brat Martin“ (noviteta) trikrat; „Revček Andrejček“ dvakrat; „Moj Pepček“ (noviteta) jedenkrat; „Materin blagoslov“ jedenkrat; „Starinarica“ dvakrat; „Lumpacij Vagabund“ jedenkrat; „Precijoza“ (noviteta) dvakrat; „Otello“ (noviteta) dvakrat; „Egmont“ (noviteta) jedenkrat.

Opernih in operetnih predstav je bilo skupaj 37 in sicer so se pelev naslednje opere: „Trubadur“ petkrat; „Afričanka“ (noviteta) petkrat; „Cavalleria rusticana“ jedenkrat; „Janko in Metka“ (noviteta) petkrat; „Karmen“ (noviteta) štirikrat; „Prodava nevesta“ trikrat; „Faust“ (noviteta) petkrat; „Čarostelec“ jedenkrat.

njene misli. Kmalu je sneg zamedel tudi njeno srce. Izgubo za izgubo — kakor da je severni veter neusmiljeno trgjal z drevja mrtvo listje in je odnašal . . . daleč, daleč . . . Samo ne naprej, kakor preje, temveč nazaj v one čase, v katere ni več povrnitve. Preživela je vse, kar je ljubila. Pred njenimi očmi so umirali mož in otroci — in zdelo se jej je, da ne na pokopališču, ampak v njej sami stojé osamljeno otožni in molčeči križi njihovih grobov. Budeč v dolgih nočeh, ko se je oživljal spomin prošlosti krog njenega vzglavlja na mile, drage svojce, vrtili so se le ti kakor metež okrog in vzdigovali se kot bele snežnice nad njo ter plakali . . . In ko je vse okrog odvrlo ledene okovi zime ter vstajalo k življenju, sreči in blišču, govorila je samotna starka po stari navadi svojim spominom: „Hristos voskrese!!!“ In zdelo se jej je, da iz neštevilnih popluzabljenih grobov jedva slišno odmeva: „voistinu voskrese!“

VI.

Prišel je tudi njej čas! . . . Čemu naj bi še živela. Saj je že dovolj izkusila grenkobo osamljenosti, muko bolezni, tugo prevare, ostre bolečine žalosti, dovolj — da je življenje izgubilo za njo ves svoj čar. Smoter vidnega sveta se je razširjal

in izginjal v skrivnostnem, mističnem brezdnu. Vlekla in vabila jo je k sebi večnost, in v njeni strašni globočini si je že predstavljala divno zvezdje oživetvorjene in uresničene vere, upanja in ljubezni. Zima je minila! Zunaj je posinjel in tajal se sneg, toplo solnce je grelo utrjeno zemljo; v novi krasoti se vzbujala jutranja zarja in prvi spomladni grom se je od strani že slišal. Rudeli so polni popki na drevesih. Radostni trepet je objemal grmovje, ki je vrglo s sebe belo zimsko perje. Prva ptica je že naznanila nebu in zemlji, da se je povrnila svoboda in sreča, a ona je ležala prikovana ko postelji po zadnji bolezni. Včasih se je izgubila in zdelo se jej je, da okrog že ni več pravi svet, ampak le vse, kar je izgubila in pokopala v življenju ljudje in čuvstva . . . Oni so se nagibali k njej in govorili jej: „Kmalu, kmalu“. Tukaj že ni bila nikomur več potrebna. Življenje je šlo na stran, kakor voda vrže bilko na pusti breg. In ona je ležala, kakor ta bilka, tuja prostemu toku . . . Otrpnela bol v prsih. Roke in noge so mrzle. Oči se je že slabo razočilo, na glavi so le z nasiljem počasi bile žile. Mrzel pot je stopil na čelo in na nj so se prilepali sivi kodri redkih las. Zastarela ječa neumrjoče duše se je rušila dan za dnem. Njeni zapori in mreže so

padale in naposled je udarila ura, — to je bil prvi topli spomladni dan radostnega aprila, — ko je ona široko odprla že nezreče oči in nakrat jo je vse osvetilo, ogrelo, vzdignilo in odneslo kakor polni potoki drugega sveta . . . Potrto, omedlelo, onemoglo telo je ležalo tukaj . . . Duh je bil še blizu . . . V trepetu in ponižnosti se je vzpenjala pred nečem in kakor da se je domislila prvega dne, katerega se je spominjala v svoji daleki mladosti, zašepetala: „Hristos voskrese . . .“

— Voistinu voskrese! zadonela jej je večnost v odgovor z milijoni angeljskih glasov. — Voistinu voskrese! je gromelo od sveta k svetu, od vesoljnosti k vesoljnosti, od jedne večnosti k drugi . . .

— Voistinu voskrese! . . .

In ozrla se je ter vse njeno življenje, z vsem zemeljskim trpljenjem in veseljem, zdelo se jej je kakor zvezdica, ki je padla nazaj in utopila se v temi . . .

Ko so prišli strežniki k njej — ležala je mrzla brez dihanja. Samo na bledem kot vosek obrazu sijal je v nepremičnih otrpnelih črtah smehljaj . . .

Ni li bil ta smehljaj izraz: „voistinu voskrese“ od tega sveta?

Opereti sta se uprizorili le dve: „Mam'zelle Nitouche“ se je pela šestkrat, „Deset deklet, a za nobeno moža“ (noviteta) pa dvakrat.

Novitet je bilo: dramatičnih 9, opernih 4, operetna 1. Opomniti je treba, da so se vse opere pa tudi nekatere drame morale vsled prememb v oseboju na novo studirati, vsled česar je studiranje starih komadov trajalo toliko časa, kakor studiranje novih, zlasti ker so morale pevske moči studirati svoje partije v še tujim jim slovenskem jeziku.

Z opero smo bili v minoli sezoni jako zadovoljni. Napredek od predidne sezone je očiten. Novo angaževani člani so bili vsaj toliko dobri, kakor prejšnji, pa veliko marljivejši in vestnejši. Pred vsemi sta se odlikovala gosp. Ševčikova in g. Noll, steber naše opere in nje najodličnejši član. Tenorist g. Purkrabek sicer ni eden najboljših tenoristov, ker nima šole, vendar se mu mora priznati, da je dobra sila za gledališče, katero za tenorista ne more Bog ve kaj žrtvovati. Kako težko je dobiti tenorista, se vidi v Zagrebu, kjer vzlic ogromni subvenciji nimajo takega, kakršen je naš Altistinja gosp. Jungmano va se je izkazala kot izborna igralka a nešolana pevka, sicer pa bi sodili, da bi pri nas bolj potrebovali mezzo sopranistinj, nego altistinj. Basist g. Vašiček je tudi letos ustrezal vsem zahtevam, katere smo stavili opravičeni. On je jako dober pevec, ima močan, četudi nekoliko surov glas in igra vsako ulogo dobro, četudi prejednolično. Glede moškega zbora bi bilo želeli, da se pridobi vsaj še jeden tenorist, v ženskem zboru pa je itak malo pevk in bode na vsak način treba dobiti vsaj nekaj sopranistinj. Pri angaževanju naj Dramatično društvo nikar ne prezre Laubejevega izreka: Die erste Pflicht eines Frauenzimmers beim Theater ist: schön zu sein!

Letošnji operni repertoar je bil jako raznovrsten. Pela se je opera stare laške šole „Trubadur“, pela se je starejša francoska velika opera „Africanka“, novejša francoska opera ki je nekako nadaljevanje stare laške šole, „Faust“, pela se je moderna realistična opera „Karmen“ in celo v Wagnerjevem slogu zložena opera „Janko in Metka“. Vse predstave so bile — če jih ni kazila slučajna indispozicija katkega pevca — razmeroma jako dobre, vsaka iz njih je pričala, da je kapelnik g. Benišek dober glasbenik ter vesten in spreten dirigent. Občinstvu, ki je opero sploh dobro obiskovalo, sta najboljše ugajale operi „Trubadur“ in „Faust“, operi stare šole. Za moderno glasbo nima naše občinstvo še pravega razumevanja in bode treba še več let, predno b. de muzikalno toliko vzgojeno, da se bode zanimalo za slog v glasbi, za dramatični življenj v skladbi itd. Zdaj se zanima le za dejanje opere in za posamične arije; te so odločilne za usodo predstavljenih oper. Kulturni vpliv naše opere se spozna prav po tem, kaj ugaja občinstvu. Pred nekaj leti se je še ploskalo čisto trivijalnim skladbam, katere nimajo nikake umetniške vrednosti. Danes je v tem oziru vse drugače. Trivijalne skladbe občinstvu nič več ne prijaajo, to se je videlo pri opereti „Deset deklet, a za nobeno moža“. Ukus občinstva je postal mnogo finjši, nego je bil še pred par leti, razumevanje muzikalnih lepote je postalo dokaj večje in občinstvo je prišlo tudi do tega, da zna presoditi, poje-li kdo dobro ali ne, jeli glas njegov lep in šolan ali ne. Pevec, ki samo kriči, ne opravi sedaj nič več pri nas. Vse to je uspeh naše opere in koncertov „Glasbene Matice“. Ljubljana sicer še ni mesto, kjer bi se glasba in petje tako negovalo, kakor v Pragi ali na Dunaju in pot do tja je še neizmerno dolg, na potu pa smo, in to nam daje pogum, nadaljevati začeto delo.

O drami se ne moremo tako laskavo izraziti, kakor o operi, dasi je bil tudi tu očiten napredek. Najvažnejši moment je, da smo se povzpeli do klasičnih komadov. „Otello“ je višek, kateri je doslej dosegla drama, mimo njega pa sta se še dve klasični igri spravili na oder: „Razbojniki“ in težki a nehvaležni „Egmont“. To so bile jedine svetle točke v repertoarju; vse ostali repertoar je bil kvalitativno slab. Igre kakor „Siroti“ in „Bcat Martin“ so za nedeljske predstave dobre, ker nedeljsko občinstvo zahteva ljudskih iger, a kaj se je sicer podalo? Nobena nova moderna drama, dve dobri burki („Maskarada“, ki pa se je slabo predstavljala, in „Ugrabljeni Sabinka“), nobena nova veseliga, pač pa so se privleklo na dan igre, kakor „Moj Pepček“, „Materin blagoslov“, „Starinarica“ in „Precijoza“, igre, katere na naš oder več ne sodijo. V kvalitativnem oziru želimo torej, naj se za prihodnjo sezono poskrbi boljši repertoar.

Drugi vzrok, da drama ni uspevala, je ta, da predstave v obče niso bile tako dobre, kakor se sme zahtevati. Tega pa je kriva jedino malomarnost nekaterih igralcev in pomankanje ambicije. Nekateri gospodje se nebene uloge toliko ne nauče, da bi imeli jasen pojem o njej. Na skušnje prihajajo, kadar se jim zdi in izostajajo, kadar se jim ljubi. Menda ni bilo v celi sezoni ni jedne generalne skušnje, na katero bi bili prišli vsi! Vseled te malomarnosti se potrebuje za nastudiranje vsake igre kar po tri tedne. Intendanca je tem ljudem izročena na milost in nemilost. Da bi jih kaznovala, o tem še govoriti ni. Pri nas je namreč za vsako stroko angaževana le jedna moč, ker jih več ni dobiti in tudi ni moči plačevati, če pa ta jedna

moč odstopi, nastane največja zadrega. To se je videlo, ko je bolela gosp. Terševa. Svetovali bi zategadelj, naj „Dram. društvo“ skuša vsaj za najvažnejše stroke pridobiti po dve moči, da bi eventualno zamoglo nastopiti z vso odločnostjo.

V takih razmerah se ni čuditi, če je režiser g. Inemann imel jako težko stališče. Njega ne zadene nobena krivda, da predstave povprek niso bile baš uzorne. Gospod Inemann je skoro v vseh predstavljanih igrah nastopil v glavnih ulogah in skoro vsako je moral na novo studirati in — kot Čeh — doslovno memorirati, kar ga je ogromno mnogo truda stalo. Danes je igral Jaga, jutri Frizeta, sedaj Franca Moora, potem pa brata Martina. In vsako ulogo je rešil častno, v vsaki se je odlikoval. Mimo njega se je pokazala kot izvrstna in marljiva igralka gosp. Terševa, s posebnim veseljem pa konstatujemo tudi napredovanje g. Verovškega, kateri je nadkrilil vse domače sile in je sedaj poleg g. Inemanna najboljša moška moč našega gledališča. Mož ima talent in ambicijo, torej prva pogoja za napredovanje. Z gosp. Polakovo je pridobilo naše gledališče jako porabno moč za manjše operne partije in izvrstno subreto, žal, da govori gospodična težko razumljivo, kar se mora očitati tudi gosp. Slavčevi in gosp. Danilu. Sploh se pa mora priznati, da naše moči le malo napredujejo. Tako dobro, kakor letos, so gospodje Danilo, Urbančič, Lovšin itd., gosp. Slavčeva, gospa Danilova igrali tudi že lani in predlanskim. Radi priznamo, da razmeroma prav dobro igrajo, vendar ne tako dobro, kakor bi po svoji nadarjenosti mogli in ne tako, kakor občinstvo danes zahteva. Občinstvo zahteva danes več nego lani in bo zahtevalo vsako leto več, dokler se bodo prirejale le relativno in ne absolutno dobre predstave. Morda je teh razmer kriva nekoliko tudi kritika. Stroga kritika upliva dobro na igralce, zlasti na nedomišljave, upliva pa slabo na občinstvo. Trgati in mesariti je lahko, ali tako poročati, da se igralcem ne vzame veselje za delo in občinstvo ne odganja od gledališča, to je toliko težje, ker se nemška kritika z vso mogočo silo poganja za nemške predstave in jih kuje v nebesa, dasi se s slovenskimi ne morejo primerjati.

Kulturni vpliv drame je bil v letošnji sezoni primeroma manjši nego v prejšnjih sezonah. Drama je uplivala na jezik in na konverzacijsko občinstvo in predstave klasičnih iger so obudile občno željo, naj bi se opustile neslane igre, kakor „Materin blagoslov“, „Precijoza“ itd. in naj bi se pogostoma predstavljali dovršeni proizvodi dramatične literature. To je sicer malo, a nekaj je vendar in zadovoljni smo, da je drama poleg hipne zabave občinstva dosegla vsaj nekaj trajnega. Če pozna „Dram. društvo“ želje občinstva, se bode pri izbiri repertoarja posebno oziralo na klasike.

Končuje svoj pregled se nam zdi potrebno omeniti, da je slovensko občinstvo z veliko ljubeznijo in poštrevnostjo podpiralo gledališče. Predstave so bile povprek jako dobro obiskane, benefične predstave (katerih si pa nikdar več ne želimo), so se dobro obnesle, iz kratka: občinstvo je veliko žrtvovalo za gledališče. Saj pa ga menda ni mesta v naši državi, kjer bi občinstvo gledališče tako ljubilo, ko v Ljubljani. V Zagrebu, kjer je le jedno gledališče, se je že primerilo, da je bilo pri premijerah skoro prazno, to isto primerja se tudi drugod, mala in siromašna Ljubljana pa vzdržuje dve gledališči in obe izhajata s primeroma prav majhno subvencijo. Dal Bog, da bi slovensko občinstvo tudi v prihodnje tako podpiralo gledališče, kakor v minoli sezoni.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. aprila.

— (Vesele velikonočne praznike) želimo vsem svojim naročnikom in čitateljem, prijateljem in nasprotnikom.

— (Potresna procesija.) Zaobljubljena procesija, ki se ima za vse prihodnje čase vršiti ob obletnici lanske potresne katastrofe, vršila se bode jutri popoldne ob 3. uri iz stolne cerkve h kapelici Matere Božje na Friškovicu poleg Udmata. Lani udeležilo se je procesije v odvrnitav potresa 20.000 ljudi.

— (Habeant sua fata libelli!) Mej našimi klerikalci je mnogo takih, ki so svoj čas prisegali na liberalni evangelij. Vsi ti paradni civilisti, ki hodijo zdaj z našimi bojevitimi kaplani, vsi ti Gregoriči, Papeži, Šušteršiči e compagna bella so bili nekdanji pristaši in še dandanes ni njih klerikalizem vreden piškavega oreha. Pa tudi nekateri iz tistih duhovnih gospodov, ki sedaj igrajo večjo ali manjšo ulogo, so nekoč simpatizirali z našim listom, mej njimi celo Andrej Kalan. Slučaj je nanesel, da nam je prišel v roke droben zvezek, plod nelegitimnega občevanja gospoda Andreja Kalana z muzo pesništva. Kalan je te svoje okorne verzze poslal svoj čas uredniku „Slovenskega Naroda“, da jih objavi. Takrat se to ni zgodilo, ker so verzi tako slabi, kakor sedaj Kalanovi članki v „Slovincu“. Dandanes pa je Andrej Kalan mogočen gospod v naši

deželi in zastopa nazore, kateri so v dijametralnem nasprotju s nazori, katere je razvijal v rečenem zvezku pesmi. Da se spozna, kako je o naših političnih in literarnih razmerah sodil bogoslovec Andrej Kalan, priobčimo o priliki izvod iz tiste zbirke, uverjeni, da bode to naše čitatelje zanimalo.

— (Pouk krščanskega nauka na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani.) Doslej se je začelo velikotedensko ragljanje vselej na veliki četrtak, letos pa izjemoma že v sredo zvečer. Ta večer je namreč zaragljajal znani gospod Andrej Kalan v občinskem svetu, v katerem sedi po milosti narodne stranke od lanskega leta, od katerega pa se mu bode najbrž v kratkem posloviti. Andrej Kalan je priznan kot najznamenitejši zavijač klerikalne stranke, umevno je torej, da je tudi glede pouka krščanskega nauka na mestnih ljudskih šolah zavijal po svoji stari metodi. Povod Kalanovemu govoru je dalo naše očitjanje, da se v mestnih nemških šolah otroci maltretirajo z nemškim katekizmom in to po škofovi krivdi. Naše očitjanje je bilo povsem osnovano in ostanemo pri tem, kar smo povedali. Ko bi škof ne hotel, da se slovenski otroci maltretirajo z nemškim katekizmom, bi sploh nobenemu svojih duhovnikov ne dovolil, da poučuje na takih šolah, koder se slovenski otroci ne poučujejo v slovenskem jeziku, na šolah, v katere se vzprejemajo učnega jezika nevešči otroci. To je v njegovi moči, to je zgolj in jedino od njega odvisno, ali ker mu je prav, da se otroci z nemškim katekizmom trpinčijo — saj je svoj čas celo v nunski šoli povsem na novo uvel nemški krščanski nauk — za to ne stori nič. V dokaz, kako je škofu pri srci slovensko poučevanje krščanskega nauka, je Andrej Kalan navedel dve prošnji, kateri je škofijstvo vložilo pri mestnem šolskem svetu. V teh prošnjah se je zahtevalo, naj bi se za učenke na nemški dekliški šoli, ki ne umejo nemškega jezika, določila posebna ura za pouk krščanskega nauka v materinem jeziku. Mestni šolski svet je ustregel tej prošnji, kolikor je bilo v njegovi moči, to je, dovolil je za pouk v krščanskem nauku še jedno uro, kakor se je zahtevalo, več pa tudi storiti ni mogel. Učnega jezika na nemških mestnih šolah ne more mestni šolski svet preminjati, te oblasti nima. Mesto je prisiljeno vzdrževati nemške ljudske šole, zavode, v katerih se vsi predmeti uče samo v nemškem jeziku, ter tega ne more premeniti, dokler je za tako šolo dovolj učencev. Gospod Andrej Kalan, poglejte samo v Gorico! Tam se lahko informujete, kako daleč sega moč mestnega šolskega sveta, tam lahko spoznate, kako nedostojen je vaš napad na mestni šolski svet. Ta ne more prav nič storiti, pač pa bi lahko dosti storil dr. Missia in sploh duhovščina. Žal, da prav nič ne stori. V mestnih nemških šolah je mnogo slovenskih otrok, največ taci, katerih roditelji niso poučeni o ljubljanskih šolskih razmerah, ali pa so bili zapeljani, da pošiljajo svoje otroke v te šole. Duhovščina ima mnogokrat priliko, da pouči te vrste ljudi, a še nikdar nismo čuli, da bi se bilo kaj zgodilo, in če so nemške šole prenapolnjene s slovenskimi otroci, je tega največ kriva narodna brezbriznost ljubljanskih duhovnikov. Naš list lahko reče o sebi, da je vse storil, kar je bilo mogoče, da odvrne slovenske otroke od nemških šol, in tudi narodna stranka je to isto storila. More-li klerikalna stranka trditi kaj takega o sebi? Ko bi škof ne dal katehetov, da bi slovenske otroke maltretirali z nemškim katekizmom, ali ko bi ukazal katehetom, nemške otroke učiti nemški, slovenskih pa sploh ne učiti, dokler ne znajo učnega jezika, bi bilo kmalu bolje. A kaj takega od gospoda Jakoba Missie ni pričakovati, saj pada nanj tudi krivda, da so se nemške šole v zadnjih letih tako zelo razširile. V prejšnjem deželnem odboru sta škofovemu komandu ponižno uklanjajoča se gospoda Detela in dr. Papež dovoljevala za vsako od dež. šolskega sveta zahtevano razširjenje nemških šol potrebno svoto, in v deželnem šolskem svetu je s pomočjo škofovega zastopnika Klofutarja prodril vsak tak predlog. Ko bi imel škof kaj srea za slovensko mladino, bi bil Deteli, Papežu in Klofutarju dal druge instrukcije, in le vsled pritiska slovenskih otrok potrebno razširjenje bi se nikdar ne bilo zgodilo. Vsa krivda pada torej na škofa kot dejanjskega in absolutnega voditelja klerikalne stranke. Vseled teh neznosnih razmer je prišel mestni šolski svet do prepričanja, da je mogoče slovenske otroke odvrniti od nemških šol samo na ta način, da se zahteva, naj se otroci resnično in izključno poučujejo v nemškem jeziku. Zdaj se

slovenski otroci poučujejo v neki mešanici; v prvih razredih je učni jezik prav za prav le slovenski; otrokom se seve samo nemščina utepa. Če bo pouk koj od začetka samo nemški, bodo stariši spoznali razmere in otroke poslali v slovenske šole. Morda bode res le na ta način kaj doseči, zakaj na pomoč klerikalcev ni računati, tem je vse prej v mislih, nego korist narodova.

— (Koncert „Glasbene Matice“) v katerem nastopijo dame v narodni noši in se ima ponoviti program I. dunajskega koncerta, bo v torek, dne 14. aprila, ker ima v soboto 11. dramatično osobje slovenskega gledališča svojo benefico.

— (Telovadba v novi telovadnici „Ljubljanskega Sokola“) se utegne prav živahno razviti po Velikonočnih praznikih, po še prijavljenem telovadnem redu. Člane „Sokola“ ljubljanskega in tudi druge „Sokole“ opozarjamo na današnji članek o sokolstvu, ki ga prijavljamo na drugem mestu. Naj bi ga vsi Sokoli prav pazno čitali in se tudi ravnali po njem. Vsako sredo posebno, naj prav pridno obiskujejo proste vaje v novi telovadnici.

— (Mestni nasadi.) Da se v izrednem položaju, v katerem se nahaja sedaj naše mesto, ne more mnogo storiti za olepšavo mesta, je umevno. Mestni nasadi v Tivoli, ta kras našega mesta, pa se bodo vendar nekoliko razširili. Ob novi Tržaški cesti, ki je že postalo priljubljeno šetališče Ljubljancem, zasadila se je zadnje dni nova vrsta brestov in tako dobimo tam v kratkih letih lepo in senčnato sprehajališče. Park, ki je projektovan na travniku nasproti „Narodnemu domu“, se letos sicer še ne more zasaditi, ker stoji na njem še cela vrsta barak, pač pa se bode že letos primerno zasadilo ono zemljišče ob Tržaški cesti, ki leži mej Kolizejskimi ulicami in Marije Terezije cesto. Dotična dela so se že pričela. Tudi okolica „Narodnega doma“ se bode primerno okrasila in zasadila. Ob Franca Josipa cesti zasadilo se je drevje tudi pred gledališčem ter je tako izginila praznота, ki je neprijetno dirnila oko. Za vsa ta olepševalna dela postavljen je v mestni proračun znesek 4.400 gld.

— (Nasadi na zemljišči nove deželne bolnice.) Pretekli dni nasadilo se je na zemljišči nove dež. bolnice okrog posameznih oddelkov raznih rastlin, osobito mladih smrečic in kostanjev. Ob potih, ki vežejo posamezne oddelke, zasadili so se mladi kostanji v podobni drevoredov. Tudi ob potu zunaj lesene ograje, t. j. ob Ljubljanci, zasadila se je pričleniš pri oglu vojašnice notri doli do ogla nasproti prisilni delavnici, cela vrsta mladih kostanjev. Vsa ta dela izvršila so se po prisiljenicah.

— (Nov fotografski atelje.) Opozarjamo naše čitatelje na današnje osnauilo doma čina g. Davorina Rovšeka, o katerega res izborni izvedenih fotografijah smo že nekaterekrat imeli priliko govoriti v našem listu. Ker je g. Rovšek poleg tega, da je umetnik v svoji stroki, tudi vrl narodnjak, ga prav toplo priporočamo slovenskemu občinstvu. Svoji k svojim!

— (Obrtno gibanje v Ljubljani) Meseca marca letos pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Florjančič Janez, Karlova cesta šte. 8, čevljarski obrt; Dolenc Helena, sv. Martina cesta šte. 81, prodajo živil; Škarjavec Katarina, Dunajska cesta šte. 7, prodajo jedil, kuhane kave in čaja; Sivec Jože, Rimska cesta šte. 19, mizarski obrt; Medved Marija, branjarijo; Buh Franc, Cesta na loko šte. 35, mizarski obrt; Marinič Uršula, svetega Petra cesta šte. 26, branjarijo; Bräu Teodor, Dunajska cesta šte. 23, trgovsko agenturo; Tome Uršula, Florijanske ulice šte. 19, branjarijo; Parkelj Ivana, Cesta na loko šte. 15, trgovino s pivom v steklenicah; Klopčič Jakob, Florijanske ulice šte. 24, starinarski obrt; Hauptman Franciška, Tržaška cesta šte. 27, prodajo jedil; Till Roza, Kongresni trg šte. 13, izdelovanje sodovice. — Odpovedali, ožiroma faktično opustil so pa svoj obrt in sicer: Dobravec Ivana, branjarijo; Mozetič Anton, mesarski obrt; Žargi Ignacij, branjarijo; Fischer Gustav, izdelovanje sodovice.

— (Mestna policija ljubljanska) aretovala je tekom meseca marca 258 oseb in sicer: 132 zaradi razgrajanja in kaljenja nočnega miru, 45 zaradi postopanja, 32 zaradi beračenja, 12 zaradi pijanosti, 11 zaradi nameravanega izseljenja v Ameriko pred izpolnjenjem vojaške dolžnosti, 10 zaradi reverzije, 6 zaradi tatvine, 4 zaradi goljufije, 2 zaradi težke telesne poškodbe, 2 osebi brez stanovališča in 1 zaradi žaljenja Njega Velikanstva. De-

želnemu sodišču bilo je izročenih 21, za mesto deleg. okrajnemu sodišču 21 aretovancev; odgonskim potom odpravilo se je iz Ljubljane 79 oseb, 3 pa se je boravek v Ljubljani prepovedal. Tatvin ovdilo se je 12, vrednost ukradenih stvari pa je znašala 98 gld. V petih slučajih prišlo se je tatvom na sled.

— (Aprilove vremenske šale) Vkljub vestnemu opazovanju in prerokovanju raznih meteorologov uganja mesec april vendar svoje šale in kaže, da nima prav nič respekta pred znanostjo in nje zastopniki. Zdaj ne vemo sigurno ali bode letos Velikanoč zelena ali bela, mokra ali suha... Burja na jedni, jugovzhodni veter na drugi strani križata drug drugega, vendar nadvladuje zadnja prognoza, ki se glasi: severozahodni vetrovi, deloma oblačno, temperatura nekoliko nizka; imeli bomo torej vendar-le: suhe praznike! Pa naj bodo že mokri ali suhi, da bi le bili veseli.

— (Stavba gimnazijskega poslopja v Kranju) se bo, kakor čujemo, pričela izvrševati še tekom tega meseca. Komisijski ogled na stavbenem prostoru vršil se je dné 20. marca t. l. in izdalo se je že od pristojne oblasti stavbeno dovoljenje na podlagi načrtov, katere je izdelal stavbeni mojster Viljem Treo iz Ljubljane. Jeblingerjevega načrta učno ministerstvo ni odobrilo. Stavbeni prostor veljal je občino nad 15.000 goldinarjev, leži na lepem kraju ob gorenjski državni cesti nasproti Fran Josipovem drevoredu in ima krassen razgled na Savsko dolino in v gorenjsko pogorje. Gimnazijsko poslopje bo dvonadstropno in bo imelo prostora za 10 učnih sob, za prostorno risalnico, veliko telovadnico, za knjižnico, laboratorije, vrhu tega bo obsegalo stanovanje za ravnatelja, za hišnega oskrbnika in za šolskega slugo. Stavbeni stroški so proračunjeni na 110.700 goldinarjev, in natečaj za prevzem te stavbe je razpisan do 18. aprila t. l. Mesto kranjsko, katero ima prevzeti vse stavbene stroške, pokazalo je s vsprejetjem teh stroškov v resnici veliko požrtvovalnost za splošno prosveto in kulturni napredek našega naroda in zlasti naše dežele, prepričani pa smo, da bodo mestu iz te požrtvovalnosti izvirale tudi lokalne koristi v gmotnem oziru, da se bo povzdignila v mestu obrt in trgovina in splošno blagostanje, tako da velika svota, katero bo mesto potrosilo za te namene, ne bo veljala izgubljeno, ampak da bo koristonosno naložena investicija kapitala. Glavni pogoj za to pa je, da bo gimnazijski zavod kot tak napredoval, in sedanje število učencev (nad 200 v 3 razredih in jedni vsporednici) je porok lepemu bodočemu razcvitu tega zavoda, zlasti, če bo vsak poklicni faktor vestno se briga le za veselejši razvoj gimnazija ter se ne utikal v politične strankarske agitacije, ki izpodkopujejo zaupanje učencev in njihovih starišev v nepristransko in pravično postopanje dotične osebe tudi v šolskih zadevah. Mi iz srca želimo lepemu, pržrtvovalnemu in za napredek unetemu gorenjskemu mestecu in njegovemu gimnazijskemu zavodu najlepšo prihodnost.

— (Promet na dolenskih železnicah) je bil v preteklem mesecu zelo živahen in ugoden. Napram prometu v mesecu marcu lanskega leta se je tako osobni kot tovarni promet pomnožil. Se vedno neugodna pa je zveza za osobni promet na ljubljansko-novomeški progi teh železnic, ki kliče tudi zdaj po odpomoči!

— (Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu) je tako prenapolnjena, da se morajo celo na hodnikih postavljati postelje. Kakor znano, nameravajo usmiljeni bratje bolnico razširiti. Dotični načrti so se že odposlali dež. vladi v potrjenje; če se odobri, se začne še letos s zidanjem.

— (Žumberško vprašanje.) Zastopati upravnih občin Sočice in Kalje sta podali Hrvatškemu banu kotčasnemu upravitelju žumberškega okraja spomenico, v kateri se dokazuje pripadnost tega okraja k Hrvatski in se prosi, naj se že reši državnopravna stran tega vprašanja in dožene združitev s Hrvateko. „Obzor“ prijavlja to spomenico v celoti.

— (Iz Saleške doline) se piše 1. aprila: Da je povsod, koder se koplje premog, kolikor toliko smradu, je znana reč. Smrdelo je tudi v naši Saleški dolini, toda tako, kakor smrdi sedaj že teden dni — kaj takega še ni bilo! Lapp je bil prodal nekemu kmetu cel kup premoga že pred par leti. Ker ga pa tisti kmet do gotovega obroka ni ugenil, zažgali so baje Lappovi ljudje sami tisti premog. In zdaj se vali tisti dim, kakor ga veter suče, na vse strani in razširja po vsej dolini, zlasti pa proti Velenju in proti Škalam tak neznosen smrad, da nas hoče zadušiti. Človek se tu vpraša, ali smejo kapitalisti že res vse počenjati, kar se jim ljubi? Ali ni n'kake pomoči zoper takšno bogataško ošabnost? Saleška dolina pa se bo poslej morala imenovati „smrdljiva dolina“?

— (Nemška prismojenost.) Famoznega poslanca Dobernigga listič „Freie Stimmen“ se že od nekaj rad zganja v našo Mohorjevo družbo, največ iz zavisti, da se slovenski kmet tako lepo izobrazuje, dočim je nemški na Koroškem in gornjem

Stajerskem še vedno tako neumen, kakor je bil pred sto leti. Zdaj je Dobernigg celo iztaknil, da je pri Mohorjevi družbi — 10.000 Nemcev, celo nekaj nemških grofov in županov, žal, da ni povedal, kje jih je našel. Drž. poslanec, ki najde mej mohorjani 10.000 Nemcev, bi se pač moral izročiti kakemu psihijatru.

— (Napadi v Gorici.) Laška preširnost ne pozna nobene meje. Zdaj se primerjajo čedalje pogostejše napadi na Slovence; pred kratkim se je jednemu roka zlomila, te dni so laški lopovi nekega dečka s srpom napadli. Teh žalostnih razmer je kriv policijski komisar, ker se premalo briga za javno varnost, a preveč za druge reči na pr. za dopisovanje tržaškemu „Mattinu“.

— (Potres v Liburniji.) V noči od 28. na 29. marca čutili je bilo po krajih vzhodne Istre opetovani potres, zlasti na Voloskem, v Opatiji in v Kastvu. Pred potresom čuti je bilo zamolklo podzemsko gromenje.

— (Razpisane službe) Na kranjski gimnaziji je oddati službo veroučitelja za zdaj z letno plačo 525 gld. in 200 gld. letne aktivitetne priloge in službo gimnazijskega učitelja za zemljepisje in zgodovino kot glavne predmete. Prošnje do 30. aprila službenim potom deželnemu šolskemu svetu kranjskemu. — Na trirazrednici v St. Rupertu služba nadučitelja s 500 gld. plače, 75 gld. funkcijske doklade in naturalnim stanovanjem. Prošnje do 1. maja okrajnemu šolskemu svetu v Krškem. — Služba učitelja na jednorazrednici pod Kumom s plačo IV. plačilnega razreda s funkcijsko doklado in prostim stanovanjem. Prošnje do 1. maja okrajnemu šolskemu svetu v Krškem. — Služba učiteljice na štirirazrednici v Starem trgu z letno plačo 360 gld. Prošnje do 30. aprila okrajnemu šolskemu svetu v Logatcu. — Služba učitelja na jednorazrednici v Lescah s plačo IV. plačilnega razreda. Prošnje do 30. aprila na okrajni šolski svet v Radovljici.

* (Papež — najstarejši katoliški škof) Iz severne Amerike se javlja, da je umrl senior vsega katoliškega episkopata škof Richard Henrick. Ta je bil tako po starosti kakor po času od njegovega imenovanja najstarejši katoliški škof. Sedaj je papež Leon XIII. najstarejši škof, ker je bil že l. 1843. imenovan nadškofom damiataskim.

* (Kritičen dan.) Znani Falb je prerokoval, da bode 29. marec „kritičen“ dan prve vrste. Dasi se to prerokovanje ni uresničilo v naših krajih, vendar je bil ta dan zelo kritičen za mesto Szatmar na Ogerskem. Zjutraj je bilo mrzlo in neprijetno. Pozneje se je nebo prevleklo z gostimi oblaki, in mej bliskanjem in gromenjem usula se je proti večeru gosta toča. Nevihta je trajala do 4. ure, naslednjega dne pa se je zopet ponovila. Toča je napravila ogromno škodo.

* (Odlikovanje) Že 40 let obstoječa, povsodi dobro znana trdka mineralnih vodâ Henrik Matoni bila je odlikovana s tem, da sme imeti na trdki in pečatih cesarskega orla.

* (Vedno bolj se svet zanima) za Kathreinerjevo sladno kavo, zato je tovarna priredila podobno izvirnih zavojev, ki jo danes podamo v prilogi ter na njo sl. občinstvo še posebej opozarjamo.

* (Nezadovoljen pomiloščenec.) Nedavno tega je dunajsko sodišče obsodilo kovaškega pomočnika Črjaka, rodem Kranjca, na smrt, ker je na grozovit način umoril svojo ljubimko. Te dni se je Črjaku naznanilo, da ga je cesar pomilostil. Črjak je bil kaj neugodno presenečen in je dal s krepkimi izrazi duška svoji veliki nezadovoljnosti, da ne bo povišan na vešala.

* (Napaden urednik) Urednik peterburškega lista „Nedelja“ je razkril nekega distriktnega zdravnika Jedemova sleparije, vsled česar je bil ta iz službe odpuščen. Te dni je prišel Jedenov v redakcijo rečenega lista in je navzočnega urednika napadel z revolverjem. Urednik je bil težko ranjen.

* (Zgorela grajščina) V Fraustadtu v pruski Šleziji je v grajščini grofinje Kwilecki nastal požar. Grajskega upravitelja desetletna hčerka, nje guvernanta in postrežnica niso mogle več iz grajščine, ker so se bile že podrle stopnice v dotičnem traktu. V obupnosti so skočile pri oknu. Deklica je obležala mrtva, na lici mesta guvernantin in postrežnica pa sta se tako pobili, da jima ni pomoči.

* (Najnovejša prorokinja.) V Parizu je hči nekega odvetnika Conedona obudila veliko senzacijo. Lepo in imovito dekle spopade časih katalektično spanje in takrat se jej po njeni trditvi prikaže arhangel Gabrijel ter jej razkrije prihodnost. Deklica napoveduje, da bo Francija kmalu zapletena v strašno vojno. Francoski listi poročajo o tej prerokivni jako resno. „Temps“, sila resnoba in kakor kak uraden list, dolgočasen zahteva, naj policija prepove lepi prorokinji izvrševanje nje poklica, ker preveč razburja ljudstvo, framasonski listi pa trde, da gospodične prorokinje ne obiskuje arhangel Gabrijel, nego knjigovodja neke sosedne trgovine.

Slovinci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Vesela družba v gostilni g. Josipa Pehanija v Žužemberku 1 gld. 10 kr.; g. Fr. Petek v Ljubnem na Štajerskem 2 gld. 50 kr., katere so darovali gg.: nadučitelj Peter Mudler, trgovec Franc Petek, in usnar Ivan Krajnc, ter gospi Apolonija Žužavc in Frančiška Krolnik po 1 krono; moška podružnica v Trstu 100 gld.; č. gg. župnik Vrhovnik 1 krono in kapelan Ferjančič 20 kr. za knjižico „Obnarodimo se nekaj!“; g. Fr. Ban, faktor „Katoške Tiskarne“ v Ljubljani, 4 gld. Vsem blagoslovenim prijateljem naše družbe veselo alelujo!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Uredništvo našega lista je poslal:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Anton Kos, deželosodni svetnik v Požegi, 2 kroni za velikonočne pike. Živio rodoljubni darovalec in njega nasledniki!

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani je darovala sl. posojilnica v Črnomlju 20 kron; gld. A. Matanovič, učiteljica v Postojini, je nabrala pri tamošnjih prijateljih učiteljev 11 kron. Vsem darovalcem se v imenu odbora najtopleje zahvaljuje Jakob Dimnik, blagajnik. — Ljubljana, 3 aprila 1896

Dijaški kuhinji v Kranji so v dobi od 15. avgusta 1895 do danes razun rednih podporov darovali p. n. gg. in dame, uradi in družbe: (Konec.) Farni admin. Al. Stare iz Rove 3 gld.; župnik J. Bizjan iz Brda 3 gld.; županstvu v Trzinu mej tržani nabranih 41 gld. 60 kr.; dež. posl. notar V. Globočnik 3 gld.; K. Florijan 4 gld.; vesela družba pri Videtu na Lazih (župnik M. Kljun iz Zg. Tuhinje, župnik J. Zupanc iz Motnika in drugi po učitelju Fr. Zoretu iz Šmartna) 12 gld. 50 kr.; neimenovan iz Ljubnega 5 gld.; župnik Blaž Petrič iz Velesovega 1 gld.; neimenovan vsled kazenske poravnave po dr. Fr. Prevcu 6 gld.; župnik J. Molj iz Stranj 5 gld.; nadučitelj Josip Žirovnik iz Gorij mej občani nabranih 670 kg krompirja; Josip Pogačnik iz Podnarta 10 gld.; županski urad v Mošnjah 10 gld.; kanonik M. Leben iz Ljubljane po dr. Pernetu 5 gld.; lovski klub v Kranju kazen 1 gld.; Matija Bobnar iz Lahovic 50 kr.; stotnik Jurkovič namestu venca na krsto prijatelju stotniku Tomšiču 5 gld.; neimenovan ravnotako 2 gld. 50 kr.; županstvo Kovor pri Trzinu 4 gld.; Gustav Pirc iz Ljubljane 2 gld.; županstvo občine sv. Križ pri Trzinu 4 gld.; po Josipu Žirovniku iz Gorij: Josip Verderber z Bleda 1 gld.; Jernej Črne iz Gorij 50 kr.; Terezija Sterle iz Gorij 1 gld.; Jakob Žumer iz Gorij 1 gld.; Fran Sajovic zbirko v njegovi gostilni 60 kr.; profesor Novak 7 gld.; župni upravitelj Anton Dolinar v Lučinah 2 gld.; Maks Jeglič 2 gld.; Jože Keržič iz Terboj nekaj fižola in krompirja; Mavril Mayr 24 gld. 87 kr.; „berač“ iz Ljubljane 50 kr.; po gimnazijskem vodji Josipu Hubadu: župnik Kljun v Tuhinju iz Hribarjeve zapuščine 5 gld.; župnik Aljančič iz Dobrave 5 gld.; nadučitelj Kragelj iz Trzinca 3 gld.; učitelj Avser iz Bohinjske Bele 4 gld.; kaplan J. Müller pri M. D. v Polji 3 gld.; tarokist pri Mayrju 50 kr.; durakisti pri Mayrju 50 kr.; člani cestnega odbora okraja kranjskega po Vinko Majdiču 9 gld.; odbor za trgovski plesni venček prebitek 81 gld. 80 kr.; Ciril Pirc od dobička pri taroku 50 kr.; odborniki občine Smednik po župniku Janezu Karlinu 10 gld. 70 kr.; Karol Florian 5 gld.; občina Smednik po županu Antonu Burgerju 15 gld.; po notarju V. Globočniku: dež. posl. dr. Ivan Tavčar 30 gld. in Janko Kersnik 5 gld.; po Ivanu Rakovecu neimenovan 5 gld.; Slovaček piskrovez in ciganka pri maskaradi v Kranji nabranih 23 gld. 46 kr.; godba iz Kameruna ravnotam nabranih 2 gld. 66 kr.; učitelj Avser iz Bohinjske Bele 2 gld. Peter Mayrjevi gosti ob istega godu 8 gld.; župnik Ramovž iz Poljan 10 gld.; župnik J. Tavčar v Lešah pri Trzinu 3 gld.; nekdo, za katerega je neki drugi „sitnež“ plačal vino 1 gld. 20 kr.; deželni odbor vojvodine kranjske 100 gld.; prof. Anton Štrifec 60 kr.; nadzornik A. Žumer 60 kr.; po Ljudmili Dolenzevi ga. Recher star. iz Ljubljane 5 gld.; Mayrjevo omizje prebitek zbirke za telegram „Glasbeni Matici“ na Dunaj 3 gld. 53 kr.; kanonik dr. M. Leben iz Ljubljane 5 gld.; občinski zastop mesta Kranj 100 gld. — Zahvaljujoč se vsem darovateljem želimo, da bi naši obilo posnemovalcev. V Kranji dne 31. marca 1896. Odbor.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v 4. zvezku naslednjo vsebino: 1. A. Akerc: Skala v Savini. 2. Ivan Savelj: Sultanove sandale. Romanca. 3. Fran Govekar: V krvi (Dalje) 4. Carmen: Ptici. 5. Breda: Planinski cvet. 6. Friedolin Kavčič: Znameniti Slovinci. 7. † Freuensfeld: Nad nama cvetoči kostanj. 8. Pavlina Pajkova: Dušne borbe. (Dalje.) 9. Marijan Savič: „Socijalist!“ (Konec.) 10. Dr. Simon Šubic: Kameniti dež. 11. Simon Rotar: Carigrad. (Konec.) 12. Listek: Zabavna knjižnica; Zabavna knjižnica za slovensko mladost; Obnarodimo se nekaj; Majka u rada za Boga i Hrvatsko; Dunaj v zgodovini slovenskega slovstva; Slovensko pletališče; Dva koncerta „Glasbene Maticice“; „Vstajenje Kristusovo“; Kumičič Egejij.

Brzobjavke.

Dunaj 4. aprila. Čistega dobička pri obeh koncertih „Glasbene Maticice“ je bilo 1202 gld. Dunajski siromaki dobé 600 gld., društvo rdečega križa 250 gld. rešilno društvo 250 gld., ostanek pa se razdeli mej ljudske kuhinje.

Dunaj 4. aprila. Cesar je dovolil razpisati deset potovalnih stipendij po 300 gld. za profesorje zemljepisja in naravoslovja. Prošnje je vložiti do 16. maja.

Dunaj 4. aprila. Listi javljajo, da je Edison sestavil aparat, s katerim je moči z uporabo Röntgenovih žarkov človeško telo narediti tako prozorno, da zamore zdravnik takoj napraviti natančno dijagnozo.

Dunaj 4. aprila. Mej štrajkujočimi gasilci je nastal razpor. Večina gasilcev je prosila, naj se zopet vzprejme v službo.

Rim 4. aprila. Uradno se razglša, da so Abesinci v bitki pri Aduvi ujeli 4055 laških vojakov, 200 podčastnikov, 254 višjih in nižjih častnikov in 2 generala.

Pariz 4. aprila. Senat je vzprejel mocijo, s katero se izreka Bourgeoisovemu ministertvu nezaupanje. Vsled tega je nastal oster konflikt mej senatom in poslansko zbornico. Ministerstvo je sklenilo, da vzlic dobljeni nezaupnici ne demisionira. Bourgeois je po več ur trajajočem posvetovanju popolnoma pridobil predsednika republike in mu je le tega najkrepkejša podpora zagotovljena.

Narodno-gospodarske stvari.

— Mestna hranilnica v Radovljici. (Konec.) Dobiček, ki ga hranilnice napravijo, uporabljajo v kolikor ga ni treba rezervirati za eventualne izgube v občeokoristne namene, tako da pride dobiček od denarja, ki pride od prebivalstva, in h kateremu toraj prispeva prebivalstvo s tem, da denar daje, ali s tem da ga jemlje, zopet prebivalstvu v korist. In občini se tako omogoči marsikaj, kar bi ji bilo sicer nemogoče, ali pa le z občutnim obdačenjem davkoplačevalcev mogoče. — V drugih kronovinah, osobito na Češkem, na Nižje- in Gorenje-Avstrijskem, na Štajerskem postale so hranilnice prave molzne krave občin, pri nas na Kranjskem imeli smo dosedaj namestu njih le posojilnice, kot molzne krave delničarjev. — Če se objavljajo taki računski zaključki, iz katerih je razvidno, da imajo zadružniki poleg svojih 4-5% obresti še 83-83% dividendo, tako da jim nese denar 87-83% potem se mora želeti, da bi se ustanovilo nekoliko več hranilnic na Kranjskem, katere bi v prvi vrsti uplivalo na to, da bi se promet takih posojilnic omejil. Ne imenujemo zavoda! Sami bodo gospodje posojilničarji se menda čutili zadeti! To pa naglašamo, da ni Radovljiška posojilnica, katere si v tej zadevi postavlja one meje, ki se nam zde potrebne povsod. Povsod naj bi pravila posojilnice določale mejo, do katere se sme deliti dividenda, in določale dalje, da se ostali dobiček, v kolikor ga ni treba rezervirati za morebitne izgube, mora uporabljati za občeokoristne namene. Tega bi se ne smelo prepuščati dobri volji zadružnikov in v tem oziru naj bi tudi ne bilo dovoljeno pravil predruščiti. Takih posojilnic bi ne imeli nikdar zadosti, toda tudi te naj bi se vedno omejevale kolikor mogoče na osebni zaup. — Nikdar naj bi se pa ne ustanovljale zaradi tega, da si novodobni kapelani zagotavljajo upliv, ki si ga sicer ne morejo pridobiti, in da si s tem pridobivajo glasove pri volitvah za pristaše svoje stranke. Denar se ne da postavljati na „versko podlago“. Denar je od tega sveta, božje kraljestvo pa ne!

S tem zaključimo z željo, da bi sloga, ki je povsod potrebna, se tudi v Radovljici našla in da bi se ne iskalo lasu v juhi brez potrebe. S sklepom o ustanovitvi hranilnice si je občinski zastop iztekel velike zasluge, katere bodo prav ceniti vedeli šele potomci. Ti bodo obžalovali, da se ta sklep ni že zdavnej storil, kakor se povsod, kjer hranilnica obstoji, iz ust potomcev tistih, ki so ji morebiti nasprotovali, sliši: „Škoda da se ni ta zavod kakih 20 let prej ustanovil. Zarad tega so pa pravo po godili občinski zastopniki s svojim sklepom, s katerim so preprečili, da jim ne bodo potomci pozneje očitali, kar oni sedaj lahko očitajo svojim prednikom.“

Sebi je postavil občinski zastop „monumentum aere perennius“, usadil drevesce, katero bode sedanje prebivalce razveseljevalo s cvetjem, nekatere še s prvenci, potomcem pa dajalo obilo sadu, tako da bo za celo občino vir dohodka.

Zato pa želimo tudi, da bi ta sklep našel povsod posnemanje, kjer so zato ugodna tla in končamo vzkličujoč: Vivant sequentes! — Nekdo.

Poslano.*)

Pri shodu zaupnih mož narodne stranke za letošnje dopolnilne volitve v mestni zastop Ljubljanski dne 30. m. m. podtekni mi je hotel neki gospod besede, vsled kojih bi jaz — kot obrtnik — bil nekak sovražnik cenjenega obrtnega stanu. Poprosil sem g. predsednika takoj besede in onemu gospodu pojasnil od mene pri zadnjem obrtnem „jour-fixu“ omenjeno. Dejal sem, da je pri napominanem „jour-fixu“ izrekel neki gospod željo, da se III. razred prepusti v celoti obrtnikom. Na to vstal sem jaz in se takemu predlogu odločno protivil, kajti v prihodnjih letih gradilo se bo v Ljubljani izvanredno mnogo stavb, inženjerja imamo pa v mestnem zastopu samo jednega. Ta gospod — dasi vsestransko kot izboren strokovnjak priznan — gotovo ne bode mogel zmagati vse obširne referate o stavbenih zadevah, treba bode tedaj, da se še jedna spretna tehnična moč v mestni zastop kandiduje. Izmej v I. in II. razredu letos izstopivših gg. dr. vit. Bleiweisa, inž. Hraskega, preda. Petričiča, dr. Tavčarja in vit. Zittererja ni nobenega, pri katerem bi volilci vzrok imeli mu „consilium abeundi“ dati, ker vsi že dolgo vrsto let vspešno v prospeh naše Ljubljane delujejo. Ne preostaja nam torej nič drugega, nego v III. razredu kandidovati kakoga g. inženjerja. Če sprejmete predlog gospoda predgovornika — dostavl sem — potem sem prepričan, da bomo ta naš čin že v kratkem obžalovali, ker izvoljeni gg. obrtniki tudi pri najboljši volji ne bodo zmožni, take referate izdelovati. To in nič drugega govoril sem jaz pri „jour-fixu“; ako je kdo kaj drugega slišal, je znamenje, da me ni dobro razumel. Te moje, dobrohotno izrečene besede potrdil je na to pri „jour-fixu“ tudi navzoči g. notar Gogola.

Menil sem, da je s tem pojasnilom vsa aféra končana, toda temu ni tako. Uprav včeraj interpelovan bil sem dvakrat, je li res kandidujem v mestni zbor? To pa radi tega, ker se moje pri obrtnem „jour-fixu“ govorjene besede tako zasuka-vajo, kakor da bi jih govoril „pro domo sua“ — nekako tako, kakor predstavljajoč se kandidat. Ker se je tedaj začela moja malenkostna oseba v javnost spravljati, primoran sem tem potom vsem gospodom volilem naznanjati, da jaz doslej še nikdar mislil nisem, kandidaturo sprejeti in da bi jaz vsled izvanrednih svojih letošnjih razmer (gradnja dveh barak in skladišč) tekoče leto mestnozbornskega mandata pod nobenim pogojem vsprejeti ne mogel.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1890.

Viktor Rohrmann,
obrtnik in trgovec.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati boleti utešujoče mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 2 (1756-5)

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani razglša nastopni telovadni red:

Dan	Predmet	Čas
Ponedeljek	Teoretičen pouk	od 8.—10. ure zvečer
	Redna telovadba za starejše brate Sokole	od 6.—8. ure zvečer
Torek	Redna telovadba	od 8.—10. ure zvečer
Sreda	Proste vaje, kretanje in korakanje za vse brate Sokole	od 8.—10. ure zvečer
Četrtek	Redna telovadba	od 8.—10. ure zvečer
Petek	Teoretičen pouk	od 8.—10. ure zvečer
	Redna telovadba za starejše brate Sokole	od 6.—8. ure zvečer
Sobota	Redna telovadba	od 8.—10. ure zvečer
Nedelja	Telovadba za vajence	od 2.—4. ure popold.

Telovadbo poučujejo in nadzorujejo bratje predtelovadci; vajenci imajo pouk brezplačno.

Odbor telovadnega društva „Sokol“.

Umrli so v Ljubljani:

3. aprila: Franc Slovša, posestnik in mesar, 64 let, Poljanska cesta št. 41, jetika.

Meteorološko poročilo.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
3.	9. zvečer	732.2	5.2	sr. zah.	skoro jas.	0.0
4.	7. jutraj	733.5	3.1	brezvetr.	del. jasno	
5.	2. popol.	733.6	7.6	sr. vzhvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 5.5°, na 1.8' pod mormalom.

Tugujočim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancom, da je umrl iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod (2188)

France Slovša

meščan, hišni posestnik in mesarski mojster

danes v petek, dne 3. t. m., zjutraj ob 1/8. uri po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 64. letu starosti.

Pogreb pojde na Veliko soboto dne 4. t. m., popoldne ob 1/4. uri iz hiše na Poljanski cesti št. 41 na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v po- božno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1896.

Neža Slovša, soproga. — Valentin Slovša, sin. — Elizabeta Paacher roj. Slovša, Albina Pristav roj. Slovša, hčeri. — Neža in Marija Slovša, sestre. — Josip Paacher, Karol Pristav, zeta.

Izvirališče: Giesshübl Slatina. Železniška postaja. — Zdravilišče in vodovodna linija pri Karlovih varih.

Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER
najboljše kuhne
KISELINE

najboljša namizna in osveže- valna pijača, V. preskušena pri kašlju, boleznih na vratu, želodcu in mehurju.

Henrik Mattoni, Giesshübl Slatina.

Dobro ohranjen

ledenik (Eiskasten)

se po ceni prodaja. — Več se izve v gostilni „pri Štefanu“, Frančiškanske ulice. (2179-1)

Glasovir na prodaj

v Križevniških ulicah št. 10 v II. nad- stropju. Isti se lahko vidi in vse natančneje izve od 11. ure popoldne do 3. ure popoldne. (2166-3)

Zastopstvo (2194-1)

z velikim zaslužkom tudi 200 gld.

na mesec priporoča veliko tovarniško podjetje za novo, zelo ceneno blago, porabno tudi za z-sone kupce. Opravljati se more tudi kot postranski opravek od vsacega v prostih urah. — Ponudbe pod A. Lukas, Praga 1334/II.

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst, ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk. — Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft Adler & Comp. Budapest“. (1947-15)

Ustanovljena 1. 1874.

Dr. Friderika Lengel-a Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, ka- teri teče iz breze, ako se navrti na no deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan ne- znatne luskinke od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in ko- zave pike ter mu daje mladostno barvo; polti pode- ljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj nago pege, žolčavost, ogerce, nosno rdečico, zajedce in druge nesnaužnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50.

Dr. Friderika Lengel-a
BENZOE-MILO.

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. (1849-5) Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naro- čila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

C kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895.

Nastopno omenjeni prihajajo iz obeh strani in omenjeni so v predhodnih omenjenih časih.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

- Ob 12. uri 5 min. po mestni osebnosti vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovce, Franzensfeste, Ljubno, Jez. Solthal v Anzeo, Ischl, Gmünd, dno, Belograd, Steyr, Lince, Rudolfsheim, Pilsen, Marijine varo, Hrb. Karlov varo, Francova varo, Praga, Ljubo, Dunaj via Amstetten.
- Ob 1. uri 10 min. sprotaj mestni vlak v Koevoje, Novo mesto.
- Ob 7. uri 10 min. sprotaj osebnosti vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovce, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Jez. Solthal v Belograd, Dunaj via Amstetten.
- Ob 12. uri 55 min. popoldne osebnosti vlak v Novo mesto, Koevoje.
- Ob 12. uri 40 min. dopoldne osebnosti vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovce, Ljubno, Solthal, Dunaj.
- Ob 4. uri popoldne osebnosti vlak v Trbiš, Beljak, Celovce, Ljubno, Jez. Solthal v Belograd, Jez. Gastein, Zell na jezeru, Innsbruck, Bregence, Gurth, Genova, Paris, Steyr, Lince, Grazdau, Ischl, Rudolfsheim, Pilsen, Marijine varo, Hrb. Francova varo, Praga, Ljubo, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 30 min. sprotaj osebnosti vlak v Koevoje, Novo mesto.

Kasna lega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 30 min. popoldne osebnosti vlak v Lince-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 8. uri 55 min. sprotaj osebnosti vlak v Dunaj via Amstetten, Ljubo, Praga, Francova varo, Karlov varo, Hrb. Marijine varo, Pilsen, Rudolfsheim, Lince, Steyr, Bregence, Ischl, Anzeo, Jez. Solthal, Beljak, Celovce, Franzensfeste, Trbiš.
- Ob 8. uri 10 min. sprotaj mestni vlak v Koevoje, Novo mesto.
- Ob 11. uri 45 min. dopoldne osebnosti vlak v Dunaj via Amstetten, Ljubo, Praga, Francova varo, Karlov varo, Hrb. Marijine varo, Pilsen, Rudolfsheim, Lince, Steyr, Paris, Genova, Gurth, Bregence, Innsbruck, Zell na jezeru, Jez. Gastein, Ljubno, Celovce, Pontabel, Trbiš.
- Ob 3. uri 55 min. popoldne osebnosti vlak v Koevoje, Novo mesto.
- Ob 4. uri 55 min. popoldne osebnosti vlak v Dunaj, Ljubno, Solthal, Beljak, Celovce, Franzensfeste, Pontabel, Trbiš.
- Ob 6. uri 25 min. sprotaj osebnosti vlak v Koevoje, Novo mesto.
- Ob 9. uri 4 min. sprotaj osebnosti vlak v Dunaj preko Amstetena iz Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 30 min. sprotaj v Kamnik.
- Ob 8. uri 5 min. popoldne " "
- Ob 8. uri 50 min. sprotaj " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 8. uri 55 min. sprotaj iz Kamnika.
- Ob 11. uri 15 min. dopoldne " "
- Ob 6. uri 50 min. sprotaj " "

Oslajena **žitna kava** (1934) 8
jedini zaresni kavini nadomestek
se od mnogih znamenitih zdravni- kov slednjemu toplo priporoča.
L. Koestlin, Bregenc.

JOS. KOLAR

izdelovalec kirurških instrumentov, nožev in orožja

Ponikuje po zelo nizki ceni bicikljne (kolosa) in druge kovine. (33-23)

Velika zaloga domačih izdelkov.

Prevezema in izvršuje točno in po nizki ceni vsa v to stroko spada- joča dela in poprave

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo bogato zalogo najfinjših britev, žepnih in družih nožev, škarij za krojače, šivilje in manufakturi- ste ter vsakovrstnega vrtnarskega orodja.

Moške srajce

najfineje narejene

ovratnike, manšete, kuras

najboljši fabrikat

najnovejše kravate

nogovice, jopiče, perilo za turiste

II. priporoča najceneje (2054-5)

Karol Recknagel.

Izprehodne palice

jako fine, elegantno narejene in pri tem pa še ceneje kakor drugod priporoča v veliki izbiri

FR. STAMPFEL (2149-7)

v Ljubljani, na Kongresnem (Tonhalle).

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra- jih gotovo brez kapitala in rizike s prodajo za- konito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdienst“ Rudolfa Mosse na Dunaju. (2092-7)

Švicarija.

Na velikonočni ponedeljek dne 6. aprila

veliki

VOJAŠKI KONCERT.

Začetek ob 3. uri.

Vstopnina 20 kr.

Otroci prosti.

K mnogobrojnemu obisku uljudno vabi

z velespoštovanjem

Ivan Eder.

Prodaja se:

I. Pod najugodnejšimi pogoji hiša na najbolj pro- metnem prostoru v Ljubljani, v kateri se nahaja zelo obiskana gostilna z ostajališčem in dobro naemščino.

II. Lepa hiša sredi mesta, z dobro obiskano gos- tilno ter obrtom vred, je zaradi nastalih okoliščin vsed boleznih na prodaj.

III. Hiša z dobro restavracijo, 1/4 ure zunaj Ljubljane, poleg železnice in lastno postajo, najbolj priljub- ljen zletni kraj, z okoli 10 orolov zemlje, se pod najugod- nejšimi plačilnimi pogoji odda.

Več poizve se v zavodu za posredovanje pri prodajah posestev g. A. Kalis-a, na Prešernovem trgu, v Ljubljani. (2189-1)

Na najnovejši in najboljši način

umetno (1504-40)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombo- vanja in vse zobne operacije. — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel

poleg čevljarskega mostu, v Köhl-erjevi hiši, I. nadst.

Se li hočete

bogato, hitro in gotovo oženiti?!

potem se obrnite na oblastveno koncesijonirano

administracijo zavoda

„Cupido“ v Budimpešti, VIII., Bazarédy-ulica 8.

Informacije strogo diskretne pr. ti retour-znamki.

Najodličnejše zveze v vseh deželah.

Zapisanih je 5000 dam vseh narodnostij, mej njimi sirota z 200.000 gld. a. v. in zemljiškim posestvom vrednim 150.000 gld. a. v. reflektuje na aristokrate, dalje sirota z 180.000 gld. a. v. reflektuje na častnika ali posest- nika. Vdova brez otrok, 24 let stara, z 120.000 gld. a. v. reflektuje na fabrikanta ali trgovca, dalje inženjerjeva vdova, 30 let stara, s premoženjem 100.000 gld. s 6letnim preskrb- ljenim otrokom reflektuje na stavbinskega mojstra, inženjerja, lekarnarja ali zdravnika.

Več sirot, na vol sirot in vdov s premoženjem 10, 15, 80, 80, 100, in 200 tisoč, ki se žele svojemu imetju pri- merno omožiti z dostojnimi meščani raznih stanov in si- gurnih poklicev. (2190-1)

Latermanov drevored.

Vrt zmešnjav

veliki orientalski

labirint

kateri je v vseh velikih mestih obujal splošno sen- zacijo je za kratek čas tu razstavljen in je vsak dan od velikonočne ne- delje naprej odprt. (2193-1)

Najnižje cene.

Preobleke, Popravila

L. Mikusch

Ljubljana, Mostni trg 15

Skrbno izdelovano

Najboljše

Kolodvorska restavracija v Ljubljani.

Zaradi opustitve gostilne prodam
veliko zalogo (2171-2)
tu- in inozemskih šampanjcev
kakor tudi
druzih vin v sodih in steklenicah
po lastni nakupni ceni.
Tudi se prodajo po ceni vse
kuhinjsko in stekleno posodje.

J. Klauer-jev kemično-čisti higijenični kranjski likêr iz planinskih zelišč

vpliva v visoki meri osveževalno in oživajoč, če se kdo
neugodno, slabo in neveselno počuti, pospešuje prebavlje-
nje in se priporoča kot vsakdanja dijetna pijača.
Zajamčeno čisti izveleček je in se ne sme primerjati
z nobenim likêrjem, ker dobrodejno in zdravilno upliva
ter vse druge prekaša.
Ta jedini domači proizvod te vrste bi se moral
povsodi popolno ceniti in bi ne smel manjkati v nobeni
hiši, v nobeni restavraciji in v nobeni kavarni.
Pristnega prodaja (1370-45)
J. Klauer v Ljubljani.
Zakonito zavarovan.

(1832) Ljudevit Borovnik (11)

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek
za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popol-
nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice,
vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in
dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici
in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Pršten

medicinski malaga

po kemični analizi
prav dober, pršten malaga
kot izborno krepčalno sredstvo za slabotne osebe, bol-
nike, rekonvalescente, otroke itd., proti krvorev-
nosti in slabosti želodca posebno uspešno učinkujoč,
dalje
sherry, madeira, portvina, prist. franc. cognac
itd. v 1/2 in 1/4 original-steklenicah in pod zakonito deponi-
rano varstveno znamko
veletrgovine za inozemska vina Oskar Dudič & Co.
se dobivajo
v Ljubljani v lekarni g. Josipa Mayer-ja.
Opomba: Za brezpogojno pristnost in dobroto naših
izvirnih napolnitev jamčimo, če imajo zama-
šek, kapsula in etiketa znamenek naše firme: Veletrgovina
za inozemska vina Oskar Dudič & Co. Naše eti-
kete so pod zakonitim varstvom in se najstrožje svari, da
se ne ponarejajo. (1970-3)

Vsak svoj tiskar!

Senzacionalno! **Nova iznajdba!**
Ameriška tiskarna s pismenkami od kavčuka
s katero napraviš adresne karte, cirkularje, naznanila
vsake vrste, numeriranje itd. Lahko uporabljane in cena
naprava omogočujeta vsakemu, imeti svojo tiskarno, ka-
tere faktična vrednost se v vseh trgovskih in obrtniških
krogih dobro obnese. Cene za popolno tiskarno z ele-
gantno ploščinasto kaseto, večvrstnim vrstomerom in
stavilno skobo vred:
Št. 1 s 121 črkami gld. 2 — Št. 3 s 220 črkami gld. 3 —
" 2, 176 " 250 " 4, 310 " 375
Št. 5 s 387 črkami gld. 450.
Permanentne barvne blazinice v vseh barvah: 10x6 cm
velike 40 kr., 11x7 cm velike 60 kr., 16x8 cm velike 1 gld.
Razpošilja proti povzetju jedine glavna zaloga za
Avstro-Ogersko
M. Rundbakin, Dunaj. II.,
(1774-10) Glockengasse 2.

Vse zlomljeno

steklo, porcelan, les itd. lepi najbolje slavno znano
v Lübecku jedino premovano
Plüss - Staufer - lepilo.
Samo pristno v steklenicah à 20 in 30 kr. pri
Franu Kottmann-u. (1652-8)

Stanovanje (2184-2)

na novo popravljeno, s štirim sobami,
kuhinja itd., se takoj odda.
Več se izve v lekarni gospoda Trnkóczy-ja.

Senzacijo vzbuja presenetljivi vpliv med. dr. A. Rix-a originalna pasta Pompadourina

čudovito gotov uspeh pri razpokani, trdi in raskasti koži,
srbenju in rudečici, koža postane svetlo bela in brezmadežno
čista, koža postane mehka kakor baržun in mladostno
aveža. Vse dame in gospodje, ki rabijo Pompadour no pasto
vzbujajo začudenje zaradi njih nenavadno lepe polti. Pege,
ogerci, mozolji, spuščaji odpravijo se v 14 dneh, za kar se
jamči ter se denar vrne, ako ne pomaga, prepričajte se torej
z uporabo. Redno gojenje kože ni ničemer, temveč
zapoved dostojnosti.
Cena lončku gld. 1.50, tudi Pompadourino mleko se rabl
namesto poudre, se dobro prime, je svetno sloveče gld. 1.50,
Pompadourino milo proti razpokanim rokam, karton 3 ko
made 80 kr., Pompadourino poudre gld. 1.25.
Osredna razpečevalnica dr. Rix-a izdelkov Wilhelmine Rix
Dr.-Witwe Söhne, na Dunaju II., Praterstrasse 16,
I. nadstropje, Rixhof in v lekarnah. (2119-2)

Hrvatsko dalmatinsko in istersko staro in novo

vino
priporoča (2153-3)
trgovina z vinom
Mirko Broz-a
v Zagrebu, Kačičeva ulica št. 6.
Pošiljatve se začne od 100 litrov.
Uzorec dobé se zastoj.

Bilanca hranilnega in posojilnega društva v Ptui

registrovane zadruge z neomejenim poročtvom

Aktiva.

za leto 1895.

Pasiva.

	avstr. velj.			avstr. velj.	
	gld.	kr.		gld.	kr.
1 Hiša vl. št. 346 Ptuj . . . gld. 49005.—			1 Glavni deleži od 4174 za- gld. 2000.—		
2 Inventar te hiše 3200.—	24205	—	2 Oprav. deleži / družnikov . . 50547.—	52547	—
3 Hiša vl. št. 52 Ptuj 7250		—	3 Hranilne vloge s kapital. obresti vred od		
4 Inventar v pisarnici 211	06		1731 vložnikov 724709	54	
5 Posojila 4164 zadružnikom 728091	51		4 Za leto 1896, predplačane obresti 7688	60	
6 Zaostale obresti od posojil 6938	83		5 Splošni rezervni fond . . . gld. 1309385		
7 Naloženi denar v hranilni- cah gld. 5079205			6 Specijalni rezervni fond za slučajne zgube 4968072		
8 Nevzdignene obresti od tega 45911	51251	16	in ker se je dal ostanek čistega dobička v zne- sku gld. 572543		
9 V poštni hranilnici 590	65		vsled sklepa današnjega občnega zbora k poseb- nemu rezervnemu fondu značata oba rezervna fonda skup. gld. 68500.—		
10 Menice in tiskovine 131	77		7 Penzijski fond za uradnike 2184	05	
11 Na preplačanem davku 98	99		8 Čisti dobiček leta 1895 7843	12	
12 Prehodni zneski 3000	—				
13 Gotovina v blagajnici dne 31. decembra 1895 7977	91				
	857746	88		857746	88

V Ptui, dne 31. decembra 1895.

(2172)

Ravnateljstvo.

Patentovani zavihani ovratnik

kakor tudi vsestranski za najboljši pri-
znani izdelek ovratnikov, manšet in srajc,
ima našo zakonito varovano (levo) znamko in se dobiva v vseh znamenitej-
ših prodajalnicah moškega modnega in plat-
nenega blaga v tu- in inozemstvu.

M. Joss & Löwenstein

tovarna za perilo, Praga VII.

Na drobno se pri nas ne prodaja.

C. kr. avstr. patent št. 66.666. Angl. patent št. 19.700.
Kralj. ogerski patent št. 1799. D. R. G. M. Nr. 19.352.

Koroški rimski vrelec

prost vseh postranskih snovij. je čisto alkalična, vino ne črneča platinasta kislina voda, najfinjša namizna voda redko dobrega okusa in lahke prevelivosti in izvrstna zdravilna kislina voda pri vseh kataralčnih boleznih, zlasti za otroke, pri vrstnih, želodčnih, mehurnih in obistnih boleznih.

Zaloge imajo v Ljubljani: M. E. Supan, v Kranju: J. Dolenc, v Radovljici: Oton Homann. (2112)

Zdravilišče pošta Kotle (Köttelach), post. Prevali, Koroško

Meščanska pivovarna v Budejovicah na Češkem

ustanovljena leta 1795

dvorna dobaviteljica Nj. Vel. kralja württemberskega

priporoča svoja od odličnih medicinskih avtoritet kot izborna priznana piva.

Glavna zaloga:

Gradec, Eggenbergerstrasse 84, Rudolf Specht.

Podružna zaloga za Kranjsko:

(2117-5)

Ludovik Fantini

restavratör „Pri Lipi“, v Židovskih ulicah št. 5.

Oddaja se v sodih in steklenicah (nepasterizovano).

Josip Lehner

mestni tesarski mojster in zaprisežen veščak
v Ljubljani

prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor: lesena tla iz tablet in dolžih dil, cerkvene, stolpne in vse vrste tujezemskih streh, ameriške ledenice, kegljišča, verande, paviljone, hiše iz hlodov, mostove in jezove itd. ter zagotavlja najstročjo solidno in ceneno izvršev. (2084-4)

Pivnica reg. Vipavske zadruge na Bregu št. 1

ima na razpolago sledeča vina:

Pravi izborni **vipavec** in **istrijanec**, bel in rudeč, liter po 36 kr., 40 kr., 48 kr. in po 52 kr.

Zlasti se pa priporoča:

Izborna renska **zelenika** v steklenicah po 1/2 litra po 40 kr.; v steklenicah po 3/4 litra po 60 kr.

Izvrstni črni **burgundec**, liter po 52 kr.

Izvrstni **refosco** v steklenicah po 3/4 litra po 1 gld. 20 kr.

Navedena desertna vina se lahko prav dobro uporabljajo kot lečilo pri okrevajočih, dalje pri bolehnih in revnih na krvi, kakor tudi pri slabo prebavljajočih ljudeh.

K obilnemu obisku imenovane zadruge uljudno vabi

(2147-2)

Josip Cotic, gostilničar.

NB. Zadruga oddaja iz svojega skladišča v Šiški tudi vsakovrstna vina na debelo od 56 litrov naprej.

Važno za vse lastnike voz!

1. dunajsko novomeška čistilnica smole in terpentinovga olja, tovarna za katanove proizvode in toliščno blago

Franc pl. Furtenbach
v Dunajskem Novem Mestu.

Registrovana
varstvena

znanka.

Dosedaj nedosegljiva maščivost.
Nova specijalna tolišča za osi.
za oljne in pololine osi.
Ne zmerzne, se ne zgreje od tečenja, ne odteče. — Neobhodna za izvožene osi. — Dobra tudi za odprte osi. Porabljava za vsakovrstne mazalne naprave.
Kemično preiskana! Praktično poskušena!
Brez kisline. Brez vode. Brez smole.

Razpošilja se samo v izvirnih ploščinastih puščah po 5 kilogramov.

Cene jedni puščici:

(2064-4)

V Avstro-Ogerski poštine prosto na vsako poštno postajo gld. 2.50

V Bosno in Hercegovino pošt. prosto na vsako pošt. postajo " 2.75

V inozemstvo iz razpošiljalnice v Dunajskem Novem Mestu " 2.25

Na prodaj je lepo in veliko kmetsko posestvo

z zidano hišo in gospodarskimi poslopji, z opeko krto in vse v dobrem stanu, v **Brezovci**, v lepem kraju na **Dolenjskem**, občina **Mirna**, blizu železnične postaje Trebnje in Velika loka, **prav po ceni in pod ugodnimi pogoji**. Posestvo obstoji:

iz njiv v lepi legi in z lahkim obdelovanjem čez 20 oral,
iz travnikov z žlahtno travo čez 3 orale,
iz vrtov z žlahtnim s djem blizu 1 orala,
iz vinogradov z izvrstno vinsko kapljico čez 2 orala,
iz lepih bukovih in smrekovih gozdov čez 26 oral,
(2141-5) skupaj čez 53 oral.

Več se izve pri lastniku **Antonu Septcu** v **Trstnu** ali pa pri **Franu Zupančiču** v **Rakovniku**, pošta **Št. Rupert**, Dolenjsko.

Fran Stupica

trgovina z železnino

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1

priporoča svojo veliko zalogo

traverz, železniških šin, roman- in portland-cementa, štorij za obijanje, vsakovrstnega železa za vezi, štedilnikov (2122-4)

in vseh k stavbam potrebnih rečij po jako znižanih cenah.

Št. 3036.

Razglas.

(2186-1)

Zaradi oddaje

zgradbe gravitacijskega vodovoda za Semič in Črnomelj

razpisuje se **splošna ponudbena obravnava** s pristavkom, da se bo oziralo le na take ponudbe, ki se raztezajo na vse vrste del. Cila zgradba pa obsega sledeče vrste:

1.) Dobava cevi	v proračunjenem znesku .	35.807 gld. 32 kr.
2.) dobava armature	" " "	6.216 " — "
3.) stavbinska dela	" " "	14.078 " — "
4.) kopanje jarkov za cevi	" " "	19.160 " — "
5.) prevoznja cevi in armature	" " "	2.400 " — "
6.) montiranje cevi	" " "	8.270 " 10 "

vkup 85.931 gld. — 42 kr.

Na to zgradbo nanašajoči se podatki (stroškovni proračun, stavbinski pogoji in črtež za orijentovanje) pošljejo se na zahtevo ponudnikom brezplačno.

Ponudniki naj vložijo svoje kolekovane in zapečatene ponudbe z napisom: „Ponudba za prevzete zgradbe gravitacijskega vodovoda za Semič in Črnomelj“

do 1. maja 1896. leta

pri vložnem zapisniku krajskega deželnega odbora. Ponudbam pa se mora priložiti 5% jamčevine zgoraj navedene svote bodisi v gotovini, bodisi v obrestnih vrednostnih papirjih po kursni ceni ali pa jim je pridjati pobotnico, da se je ta jamščina vplačala pri deželni blagajnici krajski.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani stavbinski pogoji ter da se jim v polnem obsegu podvže. Plačilo, katero se zahteva, bodi izraženo v odstotkih popusta od jednotnih cen ali doplačila na te cene. Navesti se smejo tudi posebne jednotne cene, toda brez spremembe stavbinskega popisa. V tem slučaju se mora zračuniti tudi vsa svota zaslužka.

Deželni odbor si pridržuje pravico izmed ponudnikov izbrati si podjetnika po svojem prevdanku, ne glede na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Od deželnega odbora krajskega

v Ljubljani, dne 2. aprila 1896.

Doering-ovo milo s sovo.

Najbolje

vseh škodljivih učinkov
popolno prosto sredstvo

za
gojenje lepote.

Preskušeni uspeh.

**Lepa, sveža
mladostna
koža.**

Fina polt.

Samo
zajamčeno

pristno

če je
označeno

S SOVO.

Cena 30 kr.

Povsod
se lahko kupi.

III. (1839-2)

V Ljubljani prodajata na debelo: **Anton Krisper** in **Vaso Petričič**.

Glavno zastopstvo: **A. Motsch & Co.**, Dunaj, I., Lugeck 3.

Mala oznanila.

Veliko zalogo
Klobukov
priporoča
J. Soklič.
(1726)
Pod Trnovo št. 2.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v
slaščičarski in pekovski obrt
spadajočimi izdelki postreza točno trdka
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21. (1734)
Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zaloga obuval (1742)
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Kavarna I. Lekan
(„Pri Virantu“)
na Sv. Jakoba trgu.
Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.
Z velespoštovanjem
Ivan Lekan,
kavarnar.
(1727)

J. Kunčič
naznanja gg. gostilničarjem in p. n. občinstvu, da se je preselil s svojo
izdelovalnico soda-vode
v lastno hišo
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 49
ter se priporoča za daljna naročila z opomnjo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filijali v Lescah rabi vodo iz tekočega studenca nad cesto pri Bledu.
(1735)
Zunanja naročila se točno izvršijo.

Prej **Albert Robida** Prej
M. Učak M. Učak
v Ljubljani, Rožne ulice št. 3
izvršuje po najnižjih cenah
sobna slikarska dela
v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom. (1743)

Prej **Alojzij Eriavec** Prej
J. Zor **J. Zor**
(1728) čevljarški mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priporoča se predast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najpraprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sv. Petra cesta 74 J. Slavko Gärtner Škofje ulice 2
v Ljubljani, nasproti šentpeterski vojašnici
se priporoča
za naročevanje različnih vrst oblek
(1736) zagotavlja točno izvršbo.
Različne vzorce blaga ima na razpolago in vzorce dostavlja tudi na zahtevanje na dom. — Ker išče le mali dobiček pri nizkih cenah, se nada, da mu bodo obila naročila omogočila, vsem zahtevam čč. naročnikov ustrezati.

Brata Eberl
Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.
Slikarja napisov, stavbinska in pohistvena pleskarja.
Tovarna za oljate barve, lak in pokost. (1744)
Zaloga originalnega karbolina. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser
puškar v Ljubljani,
Selenburgove ulice št. 6 1729
priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osobno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specialitete v ekspresnih puškah in pištolah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija OBREZA v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.
10 gld. samo stane pri meni fin modroc na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zmanjce od 17-30 gld.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela po najnižji ceni.
Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Mehanik
(1745) **Ivan Škerl**
Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani
izdeluje in popravlja šivilje stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršijo.

IVAN URAN
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriske ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov
in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1738)
Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.
Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.
Geniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA
v Ljubljani.
Najbogatejša zaloga za šivilje.
(1746)

Ivanka Toni
(1731) v Vodmatu št. 3
priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo
kovaško obrt
izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom
vezi za stavbe
ter jamči za dobro delo in točno potrebo.

Anton Presker
Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16
priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

ANTON KOŠIR
v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora
priporoča svojo zalogo izvršnih jermenov za stroje in jermenov za šivilje po nizkih cenah.
Kovčki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

G. Tönnies
v Ljubljani.
Tovarna za stroje, železo in kovinilnica.
Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznice in žage. (1732)
Proizvane cele naprave in okruge naprave in kotle po najboljši sestavi, sluzajno turbine in vodna kolesa.

Hugo Ihl
(1740) Na debelo! Na drobno!
trgovina
s suknenim, platnenim in manufakturnim blagom.
v Ljubljani, Pred škofijo št. 2.

Ign. Fasching-a vdove
ključavničarstvo 1748
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
priporoča svojo bogato zalogo
štedilnih ognjišč
najpraprostejših, kakor tudi najfinjših, z žoito medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kablami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Ustanovljeno leta 1847.
Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS
Ljubljana, Turjaški trg št. 7
in Gospodsko ulice (Knežji dvorec).
(1733)

Fran Detter
Ljubljana, Stari trg števil. 1.
Prva in najstarejša zaloga
šivalnih strojev.
Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvršne slamo-reznice in mlatilnice, katera se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)
Geniki zastoj in poštnine pristo.

Svoji k svojim!
Kavarna
J. Kramar
Ljubljana (1749)
Dunajska cesta št. 5.

A v i z o.

Opozarja se na objavo natisneno v „Slovenskem Narodu“ št. 74 z dne 31. marca 1896, tičejo se **zagotovitve dobave drv** potom aren-dovanja za postaji Celovec in St. Peter za čas od 1. septembra 1896 do konca avgusta 1897.

Natančnejši pogoji razvidni so do 14. aprila 1896 mej 10. in 12. uro dopoldne v c. in kr. vojnem oskrbovališču v Celovcu. 2161—1)

Naznanilo obrtovanja.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem po 25letnem delovanju pri naj-boljših trdkah v velikih mestih, mej drugim v Gradcu, na Dunaju, v Olomucu, Zagrebu, v svojo domovino vrnil se, pričel samostojno izvršbo

sobnega in dekoracijskega slikarstva v Ljubljani.

Priporočam se najuljudneje za naročila del v vsakojakem slogu **moder-nega sobnega, salonskega in dekoracijskega slikarstva** v mestu in na deželi, z zagotovitvijo fine izvršbe in nizkih cen.

S spoštovanjem udani

(1928—8)

Ivan Terdan

sobni in dekoracijski slikar, Ljubljana, Križevniške ulice 9.

Št. 1173. Gostilna v najem. (2181)

Podpisano c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji kot lastnik za izvrševanje gostil-nega in kramarskega obrta oddaja v imenu visokega erarja, na cerkvenem trgu v Idriji stoječo, vnovič popravljeno

gostilno „pri črnem orlu“

(takozvano veliko gostilno)

z vraven spadajočimi prostori, zemljišči in inventarjem, ravno tako tudi

letovišče „na zemlji“

s 1 oktobrom 1896 v najem.

Zaradi najamnih pogojev se lahko pozve v pisarni c. kr. rudniškega ravna-teljstva v Idriji mej uradnimi urami in se tudi iste na željo dotičnikov pismeno dopišljejo.

Oseba predstava se želi, za oskrbovanje obrti je znanje obeh deželnih jezikov potrebno.

Taist., kateri se za ta najem zanimajo, naj svoje pismene, postavno kolekovane in zapečatene ponudbe z napisom „Ponudba za najem gostilne“ vstevši do 1. maj-nika 1896 pri podpisnem uradu vložijo.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji

dne 1. aprila 1896.

Otvoritev fotografskega zavoda Davorina Rovšek-a. Prva domača narodna tvrdka.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu, vsem slavnim društvom, dijakom itd. naznanjati, da bodem

6. aprilom t. l.

otvoril svoj popolnoma novi fotografski atelije

v Koledvorski ulici št. 34

na vrtu kamnoseka Vodnika.

Atelije je popolnoma opremljen z najnovejšimi v fotografsko stroko spa-dajočimi pripravami in dekoracijami. Na razpolago so tudi sobe za vsprejem in toaleta.

Svoje že bogate skušnje v tej stroki spopolnil sem še na c. kr. učilišču za fotogr-fijo na Dunaju, tako da bodem zamogel slavnemu občinstvu postreči razun z navadnimi slikami tudi z vsemi drugimi najnovejšimi izdelki, tako: z fotografijami v raznih barvah na steklo, porcelan, platno, svilo, les itd. v platin- in pigment-tisku.

Izvrševal bodem tudi vsakovrstne reprodukcije in povečanje slik do naravne velikosti.

Priporočevaje se za obilen obisk in podpiranje prve narodne fotografske tvrdke, z zaupanjem, da me bude slavno občinstvo kot začetnika gotovo pod-piralo, z gotavljenjem, da bodem vse, tudi najsmelejše zahteve točno in solidno izvršil. (2170—1)

Karola Wolf-a restitucijski fluid.

(Izveleček iz izvrstnih gorskih zeljish).

Mnogo preskušeno **osvečevalno in okrepčevalno sredstvo** po težkih na-porih, trajnih ježah itd. — Najbolje se je obnesel pri vseh vnanjih boleznih, kakor: protinu, revmatičnem otrpenju, zvrtju in preteguenju žil itd.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr.

Karola Wolf-a

redilni prašek za živino.

Preskušeni pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor pri konjih, govedih, ovcah, prašičih itd., če nečejo jesti, če slabo prebavljajo, izvrstno varovalno sredstvo proti kušnim boleznim.

Cena zavitku 45 kr.

(1224—54)

Premovano. — Mnogobrojna pismena priznanja.

Dobiva se v vsaki lekarni. Glavna zaloga pri jednem izdelovalcu.

K. Wolf-u, lekarju v Vipavi, Kranjsko.

Pazi naj se na varstveno znamko. — Razpošilja se vsak dan po pošti.

Št. 387.

Razglas.

(2177—1)

Mestna občina Kranj razpisuje

natečaj za stavbo novega gimnazijskega poslopja.

Vsa stavbinska dela, za katera je proračunjenih **110.700 gld.**, se le skupno oddajo.

Pismene, kolekovane ponudbe z varščino 10.000 gld. v gotovem denarju, hranilničnih knjižicah ali državnih obligacijah po borzni vrednosti, uložiti je zapečatene

do 18. dne aprila t. l. opoldne

pri podpisnem županstvu, kjer so načrti, pogoji in proračun na ogled.

Mestno županstvo v Kranju

dne 2. aprila 1896.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogersko:

Dunaj, I., Giselastrasse

Pešta, Franz-Josefsplatz

št. 1, v hiši društva.

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1894 kron 138,416,475.—

Letni dohodki na premijah in obrestih dne 31. decembra 1894 25,319,668.—

Izplačtilve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru- 304,342,593.—

štva (1848) 78,736,000.—

Mej letom 1894 je društvo izpostavilo 9233 polic z glavnico

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno

glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje

pri Gvidonu Zeschko-tu. (1002—9)

Št. 388.

Razpis.

(218—1)

Vsled sklepa občinskega odbora z dne 1. aprila t. l. se razpiše za **metno hranilnico v Kranju**

služba tajnika

z letno plačo **960 gld.** proti kavčiji v enakem znesku.

Prosilci naj svoje prošnje z dokazili o znanji potrebnega knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika, potem o starosti in o dosežanju službo-vanju uložijo

do 26. aprila t. l.

pri podpisnem županstvu.

Mestno županstvo v Kranju

dne 2. aprila 1896.

Cement

traverze, železniške šine, vsakovrstno
železo za vezi, strešni papir, štorje
za obijanje stropov, samokolnice,
cinkasto in pocinkano ploščevino,
vsakovrstna kovanja za okna in vrata,

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje

priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškovič

trgovec z železnino

(2173—1)

v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 10.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro upli-vajoče sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na pod-platih, petah in drugim trdim praskam kože.

Veliko priznanih pismen je na ogled v

glavni razpošiljalnici:

L. Schwenk-a lekarna

1850-11 Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J. Mayr, Mardetschlager, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grebel; v Rudolfovom S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovcu A. Egger, W. Thurmwald, J. Biraba-cher; v Brezjah A. Aich-inger; v Trgu (na Ko-roškem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolf-sbergu A. Ruth; v Kra-nju K. Savnik; v Rad-gozu C. E. Andrien; v Idriji Josip Warto; v Radovljici A. Roblek; v Celji K. Gola; v Čr-nomlju: F. Haika.

Nemeblovana mesečna soba

se takoj ali s 1. aprilom, ozir. s 1. majem odda.

Natančneje pri kamnoseku Vodniku, Kolodvorske ulice št. 34. (2127-3)

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prevezemajo se opreme za neveste.
(2158-2) Ustanovljeno leta 1870.
Cena in blago brez konkurence!

Prevezemajo se opreme za novorojenke.
Centri v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku
se na zahtevanje pošljete prosto poljajajo.

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči trdka
C. J. Hamann v Ljubljani
zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uni-
formovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

Bubenska tovarna za stroje železna in kovinska livarna Berthold Kraus Dunaj, 3/2 Löwengasse 3

Spretni solidni zastopniki v pokrajinah
se iščejo. (1855-5)

ponuja svoje
lastne sloveče
izdelke
orodja in stro-
jev za polje-
delstvo, kme-
tjstvo, vinar-
stvo, trombe
in vozove.

V neki tukajšnji veletrgovini
se vzprejme v specerijski stroki izurjen

pomočnik

ki ima lepo pisavo. — Nemški in slovenski pisane
ponudbe vzprejema pod šifro „1896“ iz prijaznosti
upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (2183-1)

Najnovejše

klobuke

za gospode in dečke
iz klobučine

priporoča z velespoštovanjem

C. J. HAMANN

Glavni trg št. 8.

Najnižja cena! (2139-5)

Največja izbér!

Najboljša kakovost!

Rokovice

za gospode in dame
iz sukanca, svile itd.

praške glače-rokovice

izvrsten fabrikat

častniške rokove

priporoča I. (2054-5)

Karol Recknagel.

Prodaja stavbenih parcel

poleg

bodoče justične palače.

Ker se je od pristave Zeschko-tovih de-
dčev, ležeče v Dolgih ulicah v Ljubljani
jeden del visokemu c. kr. erarju za zgradbo nove
justične palače za trdno odprodal, pride ostalih 22
stavbenih parcel, ki leže vse zelo ugodno poleg
bodoče justične palače in tik novih velikih cest, na
prodaj iz proste roke, posamezne ali v skupinah.

Kupci izvolijo naj izročiti svoje ponudbe do
25. aprila t. l. dr. **Karlu Ahazhiz-u**,
advokatu v Ljubljani, Stari trg št. 13, pri katerem
so na ogled situacijski načrti vsak dan mej urad-
nimi urami. (2185-1)

Največje skladišče raznega semena

n. p.: nemške, štajerske, inkarnat, turške
in travniške detelje, raznih vrst pesnega
semena, splošno znano kot najboljša krma za
živino; travnega semena za suhe, mokre, pa-
ščene in glinovite travnike; velika izbira semena
za salato, kumare, peteršilj, zeleno,
sladki grah, fižol in vse druge vrste semena
za zelenjad. — Proseč mnogobrojnega poseta

(2018-6) **Peter Lassnik.**

Praško domače mazilo

(1700) iz lekarne b (7)

B. Fragner-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo,
katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bol-čine
manjša ter hladi. — V pusicah po 35 in 25 kr.
Po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo
zraven stoječo zakonito
deponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi.

Maša stran, ogel Spornar-jeve ulice 203.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in
poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnic uradnikov
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek po najnovejši f. ceni
in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tujsko robo ima na skladišču.

Nepremočljive haveloke

izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — Gospodom uradnikom
se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven
spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke za parado itd. (2191-1)

Za zidarske mojstre!

Zaloga zmirom svežega

cementa, gipsa in drugega stavbinskega materiala

(2170-2)

po najnižji ceni pri

F. Supančič-u, Rimska cesta št. 16.

Po tovarniški ceni.

R. MIKLAUC

Ljubljana, Špitalske ulice 5.

Naznanjam, da bom moral v kratkem izprazniti
svojo prodajalnico, ker jo je treba zaradi potresa
popravljal. Zaradi tega hočem svojo zalogo zmanj-
šati, kolikor bo mogoče, in naznanjam dalje, da bom
zaradi tega

od 20. marca do 30. aprila

svoje blago prodajal

(2111-3)

po tovarniški ceni.

Dobil sem za leto vsake baže novega blaga. Po-
sebnost blaga za obleke, svilnate rute, razno blago
za hlače i. t. d. in svetujem vsakemu, kateremu je na
tem ležeče, dobro in po ceni kupiti, da ne
zamudi te dobre prilike.

Po tovarniški ceni.

Trnkóczyja ustna voda

steklenica po 50 kr.,

Trnkóczyja zobni prašek

škaflija po 30 kr.,

kakor tudi

vse medicinično-kirurške in farmacevtske preparate,
specijalitete itd., dijetetična sredstva, homeopatična zdra-
vila, medicinska mila, parfimerije itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani

lekarniške firme:

Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.

Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.

Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josefstadt.

Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Štajersko.

Pošilja se z obratom pošte.

(2151-2)